

Rojnamevan Jurgen Hoppe:

Li Kurdistanê damezirandina ajanseke navnetewî pir girîng e

Rûpel 9

PEYAMA Kurd

Hejmar 58 | 14.10.2005

Kurdish weekly newspaper

Asmênî Çolîg
re yew astare
amê war:
Îsmâîl
Hakki
Mutevelîzade

Rûpel 16

Heyeta Parlamentoya
Ewrûpayê (PE):
Leşkerên Tirk
guhên Kurdan
jêdikin û çavên
wan derdixin

Rûpel 5

Jiber înternetê tîraja
rojnameyan dikeve
Rûpel 2

Toprak Holdîng xwedî li
Licê derket
Rûpel 3

Dewleta Tirk û sûcen li
dijî mirovatiyê -2-
Rûpel 5

PENa Kurd û
ya Alman li Dresdenê
hatin cem hev
Rûpel 6

Artêşa Tirk:
Hedefa mîsyoneran
Kurd in!
Rûpel 8

Nameyek ji 'Dilniya
Rezazî' re
Rûpel 10

Di dîroka Kurdistanê de
Cizîra Botan
Rûpel 12

Bîranînek
ji Ermenistanê -2-
Rûpel 14

Protokolek û hêviyek

PDK - Bakur û PSK dest dan hev

Rûpel 4

Rojhat Amedî (PDK - Bakur)

Mesut Tek (PSK)

D 1.50 EUR, A 1.70 EUR, B 1.70 EUR, NL 1.70 EUR, CH 2.60 SFR
LUX 1.70 EUR, I 1.70 EUR, S 19.00 SKR, DK 14.00 DKR,
N 16.00 NOK, GB 1.10 £, GR 1.70 EUR

Mirov di nav 3 deqîqeyan de dil digire

PK - Pisporan îsbat kirin ku mirov bi dîtina cara yekem evîndar bibe. Di navbera 3 deqîqeyan de mejiyê mirov di vê mijarê de biryara xwe dide.

Zanyarê tevgerên (livên) mirov Karl Grammer yê Enstîtuya Ludwig Boltzmann li Viyanayê eşkere kir ku mirov di navbera 3 deqîqeyan de dikare evîndar bibe. Grammer di vê mijarê de bezandina mirov weha şîrove dide: "Di evîne de cî zêde ji aqil re nîne. Jiber ku mejiyê însên ji hezkirin an nehezkirina kesekî de bi serê xwe biryar dide. Em tenê encama biryara mejiyê xwe his dikin. Ev jî zêdetirîn 3 deqîqeyan dom dike."

Li gora Grammer di vê pêvajoya ku bi xwestîkê re ne girêdayî ye mirov bala xwe dide ser mimik, liv û bedena kesê li himber xwe. Binbîr (binşîfîr) van agahdariyan bi awayekî sistematîk dinirxîne û digihêje encamêkê. Di stendina biryarê de bîhn û derûdor jî roleke girîng dileyize.

Gramer dibêje ku, "kesekî/a ku di rewşek normal de hûn qet dikaribin jê hez bikin, dikare di rewşek taybet de bala we bikşîne ser xwe".

Mûcidê lotoya hejmarkî (sayisal) bi milyonan dolar qezenc kir

PK - Alman Lothar Lammers di sala 1979an de wexta ku li seranserê dinyê spor toto dihat lîstin fikira hemarkî (6/49) afirand. Ev listika ku ji 49 reqeman bi îşaretkirina 6 reqamen tê lîstin niha li seranserê dinyê bûye bêtirîn listika populêr.

Hejmarkî li 74 welatên dinyê tê lîstin û hasilata wê ya salekê digihêje 120 milyar dolarî.

„lotto“ peyvek bi Îtalî ye û tê wateya listika şansê. Di eslê xwe de dîroka lotoya hejmarkî xwe digihîne bajarê Îtaliya, Cenovayê. Yekem listika lotoyê li vî bajarî bi navê „Lotoya Cenova“ hatiye lîstin. Di vê listikê de navê 90 kesî diket torbekî û ji wan navê 5 kesî dihat kişandin.

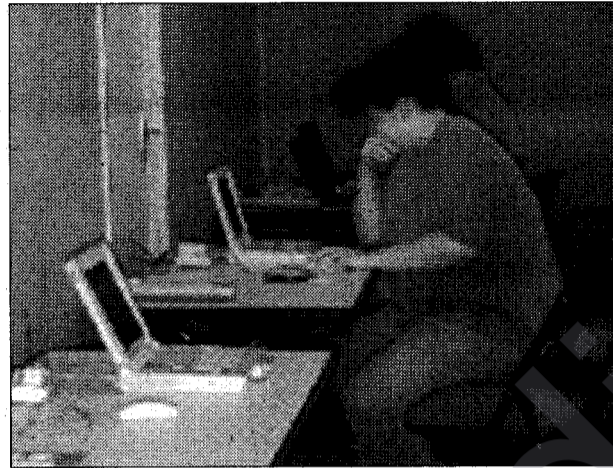
Afrandêrê (mûcid) lotoya hejmarkî Lammers niha di 50 saliya xwe de ye û ji vê listika ku bi milyonan insan dileyizin bi milyonan dolar pere qezenc kiriye.

Jiber înternetê tîraja rojnameyan dikeve

PK - Jiber ku bikaranîna înternetê roj bi roj berfireh dibe û dikeve her malê, rojname tîraja xwe winda dikin. Bi ketina tîraja rojnameyan hatina reklama jî dadikeve û ev jî astengiyêke din derdixe holê. Rojname jibo ku misrefê xwe kêmbikin xebatkarên xwe ji kar derdixin û bi vî awayî rojnamevaniya bê peyamnêr dest pê dike.

Li gorî nûçeya New York Timesê li Amerîkayê rojnameya Philadelphia Inquirer 75 xebatkarên xwe ji kar avêt ku ev reqem jî sedî 15ê hemû personelê rojnamê ye.

Di nûçeyê de tê eşkerekirin ku ji meha Gulanê û vir de ji şîrketên New York Timesê 700 kes

ji kar hatine bidûrxistin.

Ligel rojnameyên jorîn li Amerîkayê rojnameyên Washington Post, Los Angeles Times, Wall Street Journal jî di nav de gelek rojnameyên din jî personelê xwe ji kar derdixin.

Her weha di nûçê de tê eşkerekirin ku hatinên rojnameyan sabit dimînin, lê maliyet zêde dibe û tîraj kêmdibe û ev jî krîzên ku sektorê biçûk dike derdixe holê.

Ev krîza sektora

rojnamevaniyê di borseyê de qîmeta rojnameyan jî kêmbike.

Jiber înternetê hatina reklamên rojnameyan kêmbike û şîrketên otomobîlan û firmeyên seyahetê ku jibo reklaman butçeyek mezin vediqetînin berê xwe didin înternetê.

Şîrketa Ford eşkere kiribû ku ji sedî 80ê firotinên wan bi riya înternetê dibe. Ford di salê de jibo reklaman 1 milyar dolar vediqetîne.

Ligel van reqemên ku bîhna sektora rojnamevaniyê diçikîne ji sedî 52 prosentê Amerîkiyan her roj rojnameyekê dixwîne, ji sedî 39 televîzyonê dinere û ji sedî 15 jî radiyo gohdar dike.

Xwe ji jinên bejindirêj biparêzin!

PK - Lêkolîna ku ji aliyê zanyarên Zanîngeha St. Andrew li Brîtaniya hat kirin, eşkere kir ku jinên dirêj di jiyana xwe ya kar de bêtir bi hirsîn û ji reqabetê re vekirîne.

Li gorî lêkolîna ku li sê parzemîn (qîte) û bi 700 jinên ku bi temenê xwe 20-29 salî ne hatiye kirin jinên bejindirêj di karê xwe de ji reqabetê narevin, lê jibo bibin dayik nalezînin û zêde jî ne bi daxwazîn. Jinên dirêj

li gorî yê bejnqut û bejnorte jibo ku bibin xwedî zarok xwe giran dikin. Jinên dirêj di jiyana xwe ya kar de wek mêran hewl didin û jibo ku di

karê xwe de bi ser kevin û xwe îspat bikin bi herkesî re dikevin nav reqabetek dijwar.

Seroka lêkolînê Miriam Law Smith sebaba vêya bi ligel jinên dirêj zêdebûna hormona testosteron îzeh dike û dibêje: "Lêkolîna me eşkere kir ku wek heta niha dihat zanîn jinên dirêj ne jiber ku mêrekî di bejna xwe de nabîne, lê ji dayikbûna xwe sar dibe."

Ji Jackie Chan re mirin hat qedexekirin

PK - Lîstikvanê filmên aksiyon Jackie Chan biryar da ku êdî di filmên xwe de neyê kuştin û nemire. Di festîvala navnetewî ya sînemayê ku li Koreya Başur dom dike Chan di 10ê mehê de ji rojnamevanan re got: "Ez dixwazim di filmên xwe de bimirim. Lê şîrketa min ev yek li min qedexe kir. Mirina min li aliyekî maçkirin û pêwendiyên cînsî jî ji min re hatin qedexekirin."

Filmên Jackie Chan liser şer, lêdan û şidetê ne. Lê jiber ku peyvên nexweş tede nînin û komedî û sempatiya Chan wî bi zarok û mezinan hezkirin dide.

Jackie Chan

Navend semînerêkê lidardixe

Di 16.10.2005an de Navenda ji bo Lêkolînên Kurdî (NAVEND) di seet 14.00-16.30 de li bajarê Bonnê semînerêkê li dar dixe.

Mijara semînerê, "Pêşketin û rewşa çapameniyê li Kurdistan-Iraqê" ye.

Cigirê sernivîskarê rojnameya "Al-Ittihad" û cigirê Serokê giştî yê sendikaya rojnamevanan li Kurdistan-Iraqê M.S. Kareem û Sernivîskarê rojnameya "Kurdistanî New" Kawa M. Mawlud wê beşdarî civinê bibin û ramanên xwe bi beşdaran parve bikin.

Birêvebiriya semînerê wê Dr. Awad Asadî bike.

Adres: Stadthalle Bad Godesberg, Koblenzer Str. 80 Bonn.

Toprak Holding xwedî li Licê derket

PK - Karbidestê Amedî Halis Toprak, bi 35 milyon dolaran saziyeke tenduristî, perwerdeyî û civakî li Licê vekir. Halis Toprakê ku bixwe jî li Licê çêbûye û mezin bûye, ev saziya mezin bi stranên İbrahîm Tatlıses vekir. Tatlıses di dema vekirinê de rexne li hikûmetê kirin û da zanîn ku hikûmetê herdemê behsa bipêxistina herêmê dike, lê wezîrekî xwe naşîne vekirina tesîseke wiha girîng. Serokê Şaredariya Licê yê DEHAPî Şeyhmus Baykan jî Halis Toprak protesto kir û beşdarî merasîma vekirinê nebû.

Li gora karmendê navdar Halis Toprak, pirs-girêka Licê bi 250 milyon dolarî tê çareserkirin. Toprak, di axaftina xwe de bal kişand ser ayeteke

Quranê û wiha berdewam kir, "Xwedayê mezin di Quranê de gotiye "heta ku zikê te têr bibe, diziyê bike". Xweda birçîbûnê nede tu bajarokê welatê-me".

Ibrahîm Tatlıses li pêşberî 500 kesê Liceyî strana "Rojîn" got û rexneyên xwe bi vî awahî li hikûmetê kirin, "Hûn me teşwîq dikin, lê hûn bixwe nayên. Cihê mixabiniyê ye ku wezîrekî bi tenê jî beşdarî merasîma vekirina karekî wiha bi rûmet nabe. Niha hûnê bibêjin muzakere hene, em ji ber vê yekê nehatine. Lê bingeha muzakereyan li vir dest pê dike. Muzakere bi pêxistina Licê dest pê dikin".

Halis Toprak sôz da Liceyîyan ku ewê di dema

pêş me de, sitargeheke pîr û kal û zarokên bêkes û otêlekê jî li Licê ava bike, lê belê pêwîste ew berî her tiştî deynên xwe bide.

Galonên avê ji ser milên jinan danakevin

PK - Li Gundê kavakbaşi yê girêdayî Mûtîkî, jibo 250 kesî kaniyek avê heye û jinên gund bi seetan liser dora kaniyê dimînin. Ev demeke dirêje ku kaniya gund êdî weke berê gur naherike û ava vexwarinê têra gundiyan nake. Muxtarê gund, jibo çareserkirina vî pirs-girêkê gelek caran serî li rayedaran daye, lê kesî bersiva wî nedaye. Gundiyan Kavakbaşi jiber nebûna ewlekariyê, di sala 1993an de gundê xwe vala kirin û koçber bûn, lê ew careke din di sala 1998an de vegeriyan. Li kêleka gelek pirs-girêkan, niha jî serê wan li ser pirs-girêka ava vexwarinê diêşe. Di salên derbasbûyî de, gundiyan di demsala zivistanê de berf hilandine û vexwarine, lê ew nizanin ka ava berfê çiqasî jibo tenduristiya wan baş e û çiqasî xerab e. Ew li hêviya alîkariya rayedaran e.

Di meha Remezanê de kirê nastîne

PK - Li Colemêrgê, memûreki bi navê Sadî Keçeci, di meha remezanê de kirê jê kirêciyên xwe nastîne û dixwaze ku ew bi wan pereyan Remezana xwe baş biborînin. Sadî Keçeci, dide zanîn ku ev 3 sal in ew di meha Remezanê de kirê ji hersê kirêciyên xwe nastîne û ew dixwaze ev yek ji bo temamê kesên xwedî xanî bibe nimûne. Keçeci xwediyê 3 avahiya ye û wî her meh ji bo avahiyeke, di navbera 80 û 100 milyonê de pere ji kirêciyên xwe wêrdigirtin. Ew dixwaze ku kirêciyên wî bi pereyan kirê, cejna xwe ya remezanê dewlemend bikin û dua ji wî re bikin. Sadî Keçeci dide zanîn ku meha Remezanê, meha birafî, hevkarî û bexşandinê ye, ez hez dikim temamê misilmanan di meha remezanê de, kirê ji kirêciyên xwe nestînin.

Di 110 salan de doktor nedîtiyê

PK - Li gundê Yogurtlu yê girêdayî Hîzana Bidlîsê, pîra bi navê Kiymet Karabaş ya 110 salî, dide zanîn ku ew di temamê temenê xwe de nexweş neketiye û doktor nedîtiye. Li gora ku dibêje, ew gelekî guh dide xwarin û vexwarina xwe û wê tu caran cixare nekişandiye. Kiymet Karabaş 11 zarok anîne dinyayê û ji wan zarokan jî bûye xwediyê 100 neviyan. Wan di sala 1915an de bi malbatî koçî başûrê Kurdistanê kirine û li bajarê Zaxo man e. Di sala 1930î de careke din li Hîzanê vegeriyan û ew herdemê li gundê Yogurtlu maye. Pîra Kiymet dibêje ku ew serê sibehê zû ji xew radibe, taştêya xwe ya ku ji hingiv, rûnê nîvîşk, hêk û mast pêk tê dixwe û dest bi rojê dike. Ew heta niha jî di nava malê de, alîkariya bûk û neviyên xwe dike û tu gazincên wê yên tenduristî tune ne. Li gora pîra kiymet, hewa gund jî li wê tê û dibe sedema başbûna tenduristiya wê.

Panorama Dilbixwîn Dara

PENa Kurd

Di navbera 7-9ê Cotmehê de ez li Almaniya bajarê Dresdenê mêvanê PENa KURD bûm. Ev cara diwemîn bû ku min di çalakiyên PENê de cih digirt.

PEN, saziyeke wiha ye ku di warê navnetewî de dikare bi gelek xebatên heja rabe. Ew xwediyê prestijekê ye, ne partiyeke siyasî ye, lê belê eger ku derfet jêre peyda bibin dikare diplomasiyeke baş û serkeftî birêve bibe. Bi riya civînan PEN yê navnetewî ku ji hemû cihanê nivîskar û berpirsiyarên PENê tede amade dibin PENa Kurd dikare pîrsa kurdî ji gelek aliyên ve bîne rojevê.

Di civîna PEN ya Dresdenê de, gelek nivîskar beşdar bûn. Hinek dostên kevin hebûn ku nêzîkî heft heşt sal bûn me hev nedîtibû. Nivîskarên ciwan hebûn, mamostayên ku bi salane bi edebiyat û ziman û kultura kurdî re mijûl dibûn amade bûn. Her wiha çend nivîskarên Alman jî weke mêvan hatibûn û li dengê pênûsa kurdî guhdarî kirin.

Serokê PENê Dr. Zerdeşt Hajo piştî ku bi zimanê xwe yê nerm û nazik bixêrhatina mêvanan kir, got ku ew bi çalakiyên wiha dixwazin nivîskarên Kurd bigihînin hev û wan jî hev nêzîktir bikin. Kek Zerdeşt jî beşdarî re diyar kir ku ewê xebatên wiha berferetir bikin.

Li gora axaftina Zerdeşt Hajo, derfetên wan yê diravî zefîn û heya niha jî tu aliyên ve kesekî piştgirî û alîkariya wan nekiriye, wan mesrefê xebatê gelek caran ji berîka xwe dane û endametiya endaman têra mesrefê xebatê wan nekiriye.

PENa KURD di gelek merheleyên dijwar de derbas bû, gelek caran bû qurbanê hinek siyasatan, şaş nêzîkî wê bûn, xwestin têxin bin bandora xwe û li gora berjewendiyên xwe jêre endaman çêbikin. Mixabin demekê PEN di nava van astengî û aloziyan de çû û hat, nikaribû berhemeke baş pêşkêş bike û di nava nivîskarên Kurd de rolekê bilîze.

PEN ne PENa berê ye, azad bû ye.

Li gora ku min dît û ji berpirsiyarên wê bihist "buha çî dibe bila bibe ewê nekevin bin bandora tu siyasatan, ewê xwe ji dijberiyên siyasî bidûr xîr û eger ku ji dest wan were ewê hewl bidin roleke erênî di nava parti û rêxistinên siyasî yên Kurd de bilîzin..."

Mamosta Mustafa Reşîd dibêje, têkiliyan wan bi Hikûmeta Herêma Kurdistanê re baş in, hevî dikim ew têkiliî bastir bibin.

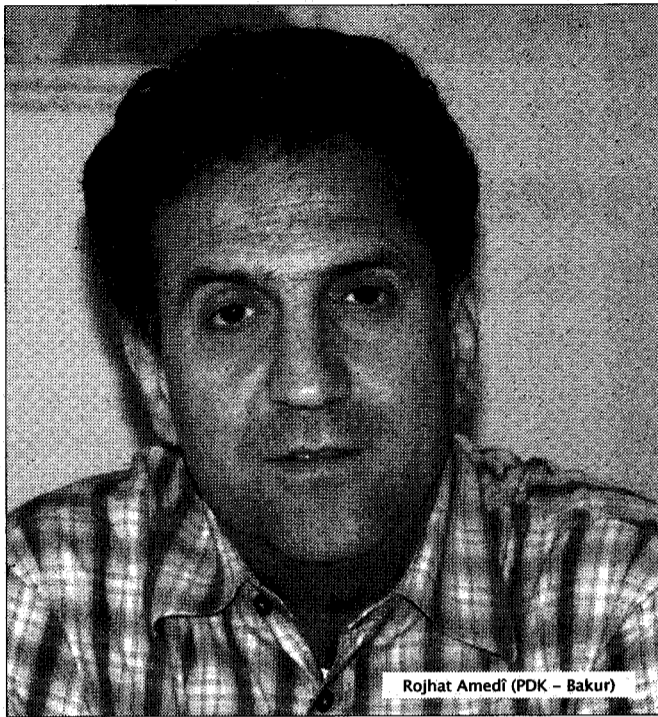
Di hevdîtina Dresdenê de, me berhemên xwe xwendin, li hev guhdarî kir, hinek berhemên em kenandin, hinekan em xemgîn kirin... min ji pirtûka PENABER çirokeke xwe ya bi navê Pîra Sîratê, ku qehremanê wê Mele İbrahîm bû xwend... Evdile Koçerê ku herdemê her kes bi berhemên wî dikene, vî carê bi çiroka min kenîya...

Berî ku jibîr bikim, mamosta M. Reşîd bi dengê xwe yê xweş çend stranên klasîk, weke Teli, Mem û Zîn û Dewrêşê Evdî jî pêşkêş kirin.

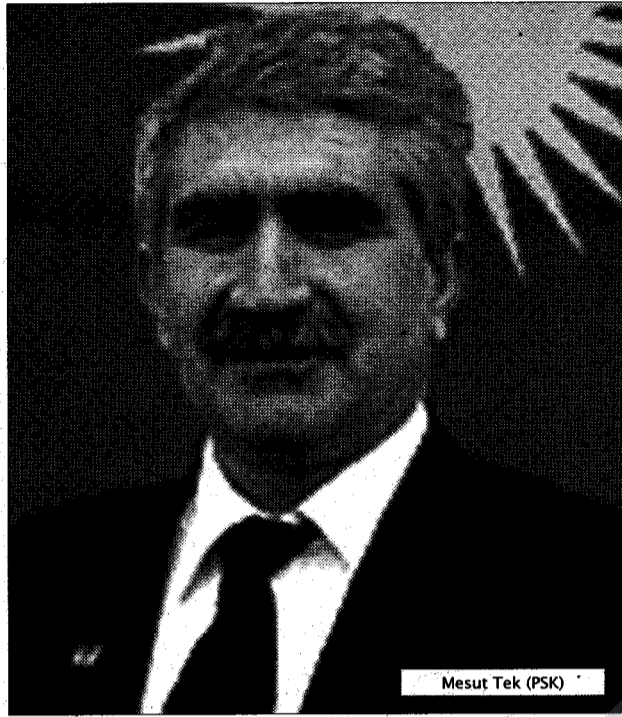
Di roja 3. ya vî hevdîtina edebî de, kek Yunis Behrem em li cihên diroki yên Dresdenê gerandin, jixwe her kolaneke Dresdenê bi serê xwe dirokek e.

Hevî dikim PENa KURD sinorên siyasî derbas bike û xwe bigihîne derdoreke berferetir ji nivîskarên Kurd.

Protokolek û hêviyek

Rojhat Amedî (PDK - Bakur)

Mesut Tek (PSK)

Partiya Demokrata Kurdistanê Bakur (PDK -B) û Partiya Sosyalîsta Kurdistanê (PSK) berî çendekê protokola hevkarîyê ji çapemeniyê re belav kirin. Hêjayî gotinêye ku pêkanîna vê hevkarîyê ne zû, lê dereng hat xistin. Heger ev hevkarî berî niha bihata pêkanîna dibe ku jibo Kurdên bakur bibaya hêviyek pêşerojê û rîya eniyek netewî vekiribaya. Lê dîsa jî ne dereng e, wek ku bav û kalên me dibêjin "sal bi sal xwezî bi par" çî roja ku derbas dibe jibo me Kurdên bakur wendabûnek û zîyanek e. Yan jî bi gotinek din "em jî nivê rê jî vegevin jî mere kar e".

Bêgumane ku her rêxistin an jî

partiyek Kurd li gor hêz û taqata xwe xizmetekê ji gelê Kurd re dike. Lê em vê jî baş dizanin ku wek bav û kalên me dibêjin "destê bi tenê deng jê nayê" û tu partiyek Kurd di rewşa îro de nikare bi serê xwe şoreşê bike û biserkeve. Jiber vê jî her gava ku di warê yekîtiyê û hevkarîyê de bê ayêtin, gavek pîroz û girîng e. Sedemek jî binketin û têkçûna tekoşîna me hesûdî, dijberî û dijminatîya me xwe bi xwe ye. Kurd jiber vê dijminatîyê û nekişandina hev têkçûne û Kurdistan jî dîsa jiber vê dijminatîya me ya navxweyî rizgar nebûye. Ev rastî doh jî wilo bû, îro jî wiloye û wê sibê jî wilobe.

Di demên berê de jî rêxistin û par-

tiyên me hewla hevkarî û yekîtiyan dan, di vê derbarê de xebat hatin kirin, nav li van hewldanan hatin kirin, lê mixabin bisernetin û hevkarî yan jî yekîtiyek saxlem lidarnexistin. Di van nelihewkirinan de berjewendiyên şexsî, malbatî û rêxistinî rolek mezin lîzt. Berjewendiyên rêxistinî zora berjewendiyên netewî birin û hetanî îro jî em bûne hêsîrê van berjewendiyên nebixêr. Em di vê baweriyê dene ku heger meriv berjewendiyên şexsî, malbatî û rêxistinî di pêşîya berjewendiyên netewî de neke asteng, em Kurd emê rojek berî rojekê yekîtiyê û hevkarîyên xwe çêkin û zûtir bigihên armancên xwe. Divê birewerî û berjewendiyên netewî diser hertiştî re bêne girtin. Heger birastî em jî dil û can yekîtiyê û hevkarîyan dixwazin divê her rêxistin û partiyên me bi hişmendiyek Kurdayetî bifikirin û li gor wê gavan bavêjin. Na heger dîsa wek berê em bi dek û dolaban hevdû bixapînin, bi fen û fûtan li dora hev kevin, emê dîsa wek hercar li dora xwe bizizikin û tu gavekê berûpêş navêjin.

Wek me li jor jî got, tu rêxistin an partiyek nikare bi serê xwe Kurdistanê rizgar bike. Serketin di yekîtiyê û hevkarîya partî, sazî û dezgehên me deye. Divê her partiyek me di vê zanîne debe û jibo yekîtiyê, hevkarî û eniyek netewî hewl bide û gavan bavêje. Herweha divê endam û alîgirên van partîyan jî zixtan bidin rêxistinên xwe da ku ew karibin di eniyek netewî de bîn cem hev. Heger em wek endam û alîgirên rêxistinê bêdeng bimînin û jî her kirinên wan re li çepikan xin, emê erkên xwe bicîh neynin. Jiber van sedeman jî em wek xebatkarên Rojname Peyama Kurd protokol û hevkarîya PDK-B û PSKê karekî pîroz dibînin û em hêvîdarin ku wê berjewendiyên netewî diser hertiştî re bîn girtin û ev hevkarî jibo avakirina eniyek netewî bibe pêngavek girîng.

Daxuyaniya Çapemenî ya PDK-Bakur û PSK

Partiyên me PSK û PDK-Bakur, di roja 08.10.2005 an de jibo ku netewa Kurd liser çarenivîsa xwe xwedî mafekî azad be, tekoşîna ku di wî warî de hin bihêztir û xurttir be, di roja 08.10.2005 de heyeta PDK û PSKê hatin cem hev û liser babetên ku di protokolê de cih girtiye hemfikirbûn ku alîkarîya hev bikin û bi hev re kar bikin. Em protokola PDK-Bakur û PSKê jî raya giştî re îlan dikin.

PROTOKOL

Wek di daxuyaniya Mafên Mirovî ya Yekîtiya Netewan û di Peymana Rêxistina Ewlekarî û Hevkarî ya Ewropayê de jî tê xuyakirin ku wek her neteweyekî mafê Neteweya Kurd jî heye ku di welatê xwe de azad bijî, di warê dehatîya xwê de, bi azadî xwedî mafê biryardayîne be.

Jibo ku netewa Kurd liser çarenivîsa xwe xwedî mafekî azad be, tekoşîna ku di wî warî de hin bihêztir û xurttir be, di roja 08.10.2005 de heyeta PDK û PSKê hatin cem hev û liser van babetên li jêr hemfikirbûn ku alîkarîya hev bikin û bi hev re kar bikin.

PSK û PDK-B, jibo çareserkirina pîrsa Kurd, metodên aşîtiyê û demokratîk diparêzin.

Di wî warî de çî li nav welat, çî jî li derveyî welat, yekhelwestbûnê li berçav digrin û xebatên bi hev re didin pêş xwe.

PDK û PSK li derveyî welat, jibo ku xebatên rêxistinên sîvil û demokratîk xurttir û rêk û pêktir be: Jibo pêkanîna yekîtiya Plassom û Hevkarîyên cuda, bi hev re hewil didin û her jibo vê mebestê jî bi hêzên siyasetî din re jî peywendî datînin.

Jibo xurtbûna rêxistinên demokratîk yê li nav welat, alîkar dibin û li gor pêvîstîyan jî, jibo damezrandina rêxistinên wisa teşwîq dikin û bi hev re kar dikin.

Pîrsa Kurd pîrsek netewîye, loma jî partiyên me di wê baweriyê danin ku pîrsa Kurd, tenê dikare bi yekîtiyê û hevkarîya hêzên welatparêz çareser bibe. Jibo pêkanîna yekîtiyê û hevkarîya rêxistinên siyasetî yê Kurdistanê Bakur, hewil didin û bi vê mebestê jî bangî rêxistinên siyasetî yê Kurdistanê Bakur dikin.

Divê rêxistinên hemû beşên Kurdistanê hev û din qebûl bikin û rêz li hev û din bigrên.

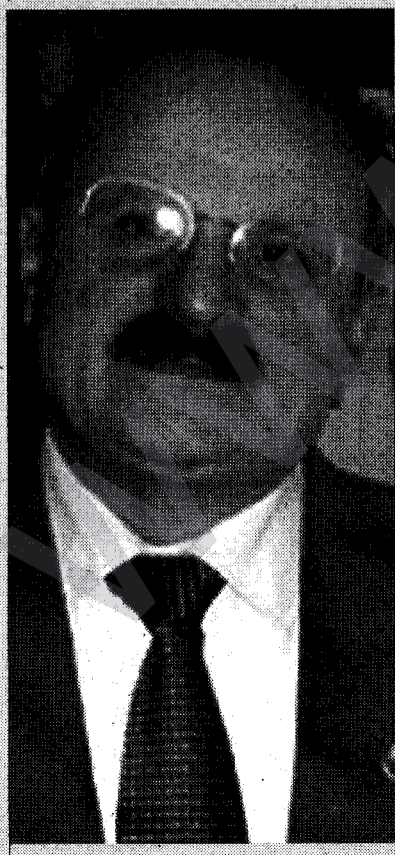
Pîrsên nav xwe bi rîya diyalog û bi metodên aşîtiyê hal bikin. Jibo çareserkirina pîrsan PDK û PSK, piştgirîya xebatên netewî li parçên li hemû beşên Kurdistanê dike û jibo pêşdabirina dostayeti û hevkarîyê di navbeyna rêxistinên Kurdan, di hemû beşên Kurdistanê de hewil didin.

Pêşdaxînen li Başûrê Kurdistanê, kombûna Parleman û helbijartina Serokê Kurdistanê û bizavên jibo yekxistina herdu Hikûmetên Kurdistanê, dibe cihê dilxweşîya PSK û PDK-B û em destkeftiyên vî beşê Kurdistanê, wek destkeftiyên xwe dibînin û piştgirîya wan dikin.

PDK-B û PSK jî hikûmeta Tirkîyê daxwaz dikin ku şidetê bisekinînin û jibo aramkirina rewşa welat, jibo çareserkirina pîrsa Kurd bi metodên aşîtiyê gavan bavêje. Her wisa em bangewazîyê li Neteweyên Yekgirtî û Yekîtiya Ewropa jî dikin ku pîrsa Kurd bixine rojeva xwe û jibo çareserkirina vê pîrsê, bikevin nava bizavekê.

Partiya Demokrata Kurdistan-Bakur
Partiya Sosyalîsta Kurdistan

Pîrozkirina hevkarîya PDK-Bakur û PSK

Bi bextewariyek mezin, me rahegandina hevkarîya PSK-PDK-Bakur wergirt. Di destpêkê de, em vê tifaqê li herdu partîyan pîroz dikin û rêveberên wan tebrîk dikin. Herwesa ew li gelê Kurd jî pîroz be.

Ev tifaqa siyasetî di vê dema dîrokî de, bûyerek mezin û pir girîng e jibo parastina mafên gelê Kurd. Hêvîdarim ku ew bibe destpêkek nû jibo tifaqek berfrehtir ku rê liber cebheyek netewî vebike û di dawiyê de hemû hêz, sazî û kesatiyên siyasetî yê bakurê Kurdistanê tê de cih bigrin.

Ger çî ev tifaq, îro di navbera du partîyan bi tinê de hatiye kirin, lê bêguman dê di dema bê de bikare bandorek erênî û mezin di qada siyasetî de peyda bike.

Em wek Hevbendî ku ev herdu partî tede cih digrin, cardin vê pêngava dîrokî pîroz dikin û bangî hemû partî û saziyên Kurdistanê bakur dikin ku di demek nêzik de li hev bicivin û yekîtiyek netewî avabikin.

Dr. Musa KAVAL
Nûnerê Hevbendiya Demokratîka Kurdên Bakur

Dewleta Tirk û sûcen li dijî mirovatiyê -2-

Cuma YAKUT

Di hiqûqa navnetewî de sûcen li dijî koman an jî gelan bi 3 awayan tên nas-kirin.

1-Jenosîd (komkuji an jî qirkirin)

2-Sûcên şer

3-Sûcên li dijî mirovatiyê.

Mehkemeya navnetewî ya cezayê di 17.07.1998 de hat damezirandin û di destûra mehkemê de Jenosîd di xala 6, sûcên li dijî mirovatiyê di xala 7 û sûcên şer jî di xala 8an de tên destnîşankirin.

Xal 7-Sûcên li dijî mirovatiyê; êrişên ku bi rêkûpêk û demdirêji li dijî gelên sivil tên kirin, sûcên li dijî mirovatiyê nê.

a) Bi zanebûn kuştin.

b) Çalakiyên bi armanca imhakirin û ji holê rakirinê.

c) Bikaranîna mirovan weke kole.

d) Bi zorê koçberkirin.

e) Binpêkirina mafên azadiyê.

f) Êşkence

g) Tecawiz

h) Zorkirina li komên olî, siyasî, netewî, etnikî an jî çandî.

i) Wendakirina kesan....

Divê em binerin ka gelo ev sûcên ku li jor hatine nivîsandin, ji aliyê dewleta Tirk ve hatine kirin an na. Dema ku mirov kiryarên dewleta Tirk yên di sedsala derbasbûyî de li Kurdistanê bizanibe mirov dikare

bersiva vê pirsê bide. Dewleta Tirk ev sûcên navborî bi hezaran car dûbare kiriye. Ji Osmanîyan bigrin heta roja îro siyaseta li ser bingeha înkâr, qirkirin û koçberkirinê tê meşandin.

Saziyên netewî, navnetewî û Dadgeha Mafên Mirovan ya Ewropa bi sed caran di raport û biryarên xwe de ev sûc êşkere û mehkûm kirine. Li jêr çend mînak ji wan raport û biryaran henê.

1- Kuştina Kesan:

-Dadgeha Mafên Mirovan ya Ewropa jibo kuştina Kemal Kiliçê ku xebatkarê rojnameya Ozgür Gündemê bû, dewleta Tirk mehkûm kir. 28.03. 2000 (22492/93).

-DMME di biryara 23657/94 û 08.07.1999 de dewleta Tirk ji ber kuştina Ahmet Çakici mehkûm kir.

-DMME di biryara 02.09.1998 û 63/1997/847/1054 de dewleta Tirk ji ber kuştina Eşref û Haşim Yasa mehkûm kir.

Li gorî raporta komisyonê TBMMê heta dawiya sala 1993an 908 kes, bi awayekî kujer ne diyar hatine kuştin.

Li gora raporta IHDê ji 01.1994an heta 08.2004 an, 203 kes hatine kuştin.

Li Kurdistanê di navbera salên 1991 û 2003an de zêdetirî 10.000 kesên sivil ji aliyê dewleta Tirk ve hatine kuştin. Di nava wan kesên de navên weke Vedat Aydın, Musa Anter, Muhsin Melik, Savaş Buldan, Behçet Cantürk, Metin Can, Necati Aydın, Medet Serhat û gelek kesên din jî hene. Li DMME li ser cinayetên dewleta Tirk heta 01.08.2000an, 134 serlêdan hebûn.

2-Şewitandina Gundan û Koçberkirin;

Li gorî daxuyaniya Wezaretê Karê Hundir ya Tirkiyê heta

dawiya 1994 li Kurdistanê 2.297 gund hatine valakirin. Waliyê Rewşa Awarte di daxuyaniya xwe de, gundên ku heta nivê sala 1995an hatine valakirin, weke 2.664 dide nîşandan.

TIHV di sala 1994an de 1000 gundên şewitandî an jî valakirî tespît dike. Ew jî nîşan dide ku di 1994an de rojê 3 gund hatine şewitandin an jî valakirin.

Baroya Diyarbekirê di rapora xwe de dibêje di navbera salên 1990-1997an de 3211 gund hatine şewitandin an jî valakirin û vê yekê li gorî salan wiha êşkere dike;

1989-93	923
1994	1800
1995	195
1996	175
1997	118

Human Rights Watch di raporta xwe de balê dikişîne ser operasyona ku dewleta Tirk di payiza 1994an de li Dersimê

û di nûçeyê de Wezîrê dewletê A.Koyluoglu, li Dêrsimê diyar kir ku hêzên dewletê di roja 03.10.1994an de gundên Tepeli, Egrikavak, Kusluca, Bilgeç, Elgazi û Halitpınar, roja 04.10.1994an de jî gundên Yazıören, Mollaaliler, Cevizlidere û Karataş roja 05.10.1994an, gundên Şahverdi û Yarımkaşa, roja 06.10.1994an gundê Isıkvuran, Çat û Ayıkitepe valakirine û şewitandane. Di dema valakirin û şewitandina gundan de, gundiyan tu tiştê xwe xelas nekirine. Hemû tiştên wan bi malên wan re hatine şewitandin.

Heta 01.08.2000an 418 serlêdan li dijî dewleta Tirk çûne ber destê DMME. Gelek ji van dozan bi mehkûmkirina dewleta Tirk bi encam bûn.

3-Tecawiz:

Di vê babetê de li dijî dewleta Tirk li DMME 36 serlêdan hene. Li gorî îstatîkan kesên ku

biryara 57/1996/678/866an bi dana 25.000 Sterlin mehkûm kir. Liser vê biryarê Wezîrê Karê Derve yê Yunanê, dewleta Tirk wek „Dewleta tecawizkar” nîşan da.

4-Êşkence:

Wek tê zanîn di siyaseta dewleta Tirk de êşkence metodek bingehîn e. Kurdên ku hatine binçavkirin û êşkence nedîtine pir kêman an jî tunene.

Rêxistina Navnetewî ya Eftûyê (AI) di raporta xwe de diyar dike ku di sala 1993an de 13 kes, di 1994an de 24, di sala 1995an de 29 kes dibin çavan an jî di girtîgehê de bi êşkence hatine kuştin. IHD di raporta xwe de hejmar kesên êşkencebûyî weha diyar dike.

Di sala 1996-2003 û di 6 mehên 2004 an de 5.735 kesên êşkence dîtine.

Di sala 1996an de 346, 1997an 366, 1998an 498, 1999an

Li gorî raporta TIHV kesên ku êşkence dîtine û serî li weqfê dane sal bi sal wiha ye:

Kesên iskenca Dîtine	Kesên rapor girtine	Jin	Tecawiz	Zarok
1990 : 329	213	44	8	7
1991 : 552	218	53	9	15
1992 : 594	188	93	24	11
1993 : 827	160	126	22	29
1994 : 1128	476	261	36	24
1995 : 1232	241	254	17	72

pêkanîbû. Di navbera destpêkirin û qedandina operasyonê de hejmara gundan jî 60'î dadikeve 18an. Liser wan bûyeran di çapemeniya Tirk de nûçeyek wiha derket, „Wezîrê dewletê îspat kir ku dewlet gundan dişewitîne“

sûcên tecawizê dikin bi piranî polis in. Piştê jî lesker tên.

Dadgeha Mafên Mirovan ya Ewropa ji bo doza S.A. ku dibin çavan de ji aliyê eskerên Tirk ve hatibû tecawizkirin, dewleta Tirk di 25.09.1997an de li gora

594, 2000an 594, 2001ê 862 kesên êşkence dîtine. Ev hejmara wan kesa ye yên ku bi tenê serî li IHD dane. Ew kesên ku serî li sazîyên din dane an jî ji tirsan re bêdeng mane ne têde ne.

Leşkerên Tirk guhên Kurdan jêdikin û çavên wan derdixin

PK - Heyeta Parlamentoya Ewropayê (PE) di serlêdana xwe ya Tirkiyê de êşkere kir ku li Tirkiyê êşkenceyên „şokane” heye. Endamê heyeta PE Richard Howitt bi daxuyaniyekê ji rojnameya Britaniya Guardian re ragihand ku li gora agahdariyên ji çavkaniyên jêbawer bi destxistîne leşkerên Tirk guhên Kurdan cudaxwaz û sêmpatîzanan jê dîkin û çavên wan dirjînin. Rapora Heyetê wê di pêvajoya muzakerayên bi Tirkiyê re liberçav bê girtin.

Guardian di nûçeya xwe de dinivîse, „di serlêdana heyetê ya

li Başûrêrojilat de hat serrast- kirin ku hêzên ewlekariyê tak-

tikên xwe yên ji rojên kevn yên xirab mane pêktînin“.

Di berdewamiya nûçeyê de tê îfadekirin ku li Tirkiyê êşkence li gorî sala bihurî jî sedî 13 kêman bûye, lê bê ku ferqekê bixe navgulekirin, înfazên bê darizandin, girtin û ji aliyê mirovên rûyê xwe veşartî, êvaran bi ser girtina malan zêdebûye.

Howiti di daxuyaniya xwe de tîne zimên ku baweriya wî gelekî ji çavkaniyên ku ev agahdarî ragihandine wan heye û ev agahdarî ji aliyê çavkaniyên cuda bi cuda hatiye serastkirin.

Howittê ku parlamenterê

Britaniyayê ye got. „Di meha Îlonê de tenê li Wanê 95 kes hatine binçavkirin. Jiber seba ku sêmpatîzanê Kurdan cudaxwazê Yusuf Hasanê 19 salîye jî tê girtin. Piştî çend rojan cesedî wî tê dîtin.“

Agahdariya ku organên Kurdan ji bedena wan tê jêkirin ji aliyê Mazlûmder jî hatiye ser-rastkirin.

Ev agahdariyên ku sazîyên sivil û demokratîk gihandine heyeta PE û wan jî qîma xwe pê aniye ji aliyê berdevkê Wezaretê Derve ya Tirkiyê Namik Tan wek her carê hatiye înkarkirin.

biravetî
Bayram Ayaz

Mohra terorîstiyê hêdî hêdî ji ser me radibe

Dibe ku hûn xwendevanên hêja bi vê sernivîsê hinek şaş û metal mabin, bêjin ev çiye, ev mohra terorîstiyê ji ku derket? Em ne terorîstîna ku mohra terorîstiyê ji ser me rabe!

Belê rast e, em Kurd ne terorîstîna û tevgera azadiya Kurdistanê ji ne tevgera terorîst e. Lê mixabin mohra terorîstiyê li me ketibû.

Ez behsa salên 1987, 1988, 1994 û 1995 an dikim, wê bi bîra we be. Ew salên ku apoyîyan li welatên Ewropayê desteyek ji muxalifên xwe û kadroyên ji rêxistinên di kuştin. Salên 1994 û 95 an ji ew dema ku otobanên (dusaydên) Elmanyayê girtin û bi polîsan re şer kirin, ser û rûyên wan xwîn kirin û hevalên xwe bi benzîne şewitandin.

Ew wêneyên nebixêr di medya ewrûpiyan de belav bûn û em Kurd bi carekê liber çavên gelên Ewropayê bûn terorîstên hov û şêr. Ez dixwazim bala we bikişînim, ew mohra terorîstiyê li me gîş Kurdan ket. Bila kes nebêje, 'kuro ew apoyî bûn, çi ji me'. Belê ez dizanim apoyîyan ew şaşî kirin, lê ew pîstiya wan me Kurd û Kurdistanîyan gîş lewitand. Dibe ku kêmhêjmarek ji Ewropayê ku tevgera Kurdan dinasin dikarin wê ferqê bixînin nabeyna apoyîyan û tevgera Kurdistanê. Lê di çavê xelkê Ewropayê de ne wisa bû. Mixabin em Kurd bi wan xerabîyan liber xelkê normal bûn terorîst. Xweş tê bîra min, eger wan dema serreşekî - Kurd ne Kurd - ji benzînxaneyek bi bermîlek biçûk pênc deh litrey benzîna bikirîya, yekser guman jê dihat kirin. Carna xwediyê benzînxanê polîsan yekser agahdar dikir. Jiber ku gumana dînitîyek nû ji wan kesan dihat kirin, digot ev Kurd in, wê cardin xwe li cihna bişewitînin, otobanên îşxal bikin!

Wêneyê me Kurdan ev bû. Berî van dînitîyên apocîyan wêneyê Kurdan wêneyê xelkê bindest bû, yekê ku jibo azadiya xwe berxwedide, şerê heqê dimeşîne. Resimê Mele Mistefa Barzanîyê nemir ya xencera wî di berde û tîfînga wî ya martînî li milê wî bi dehan weşanên Ewropayê de hatibû weşandin. Qet kesê jiber xencer û tîfînga wî mohra terorîstiyê li Kurdan û li tevgera Kurdistanê neda. Bilakis ew wêneyê Barzanîyê nemir wek sembola berxwedana azadiyê dihat bikaranîn û hê jî tê bikaranîn. Ez dixwazim bi vê yekê bêjim, mirov tenê bikaranîna çekan nabe terorîst, kesek jî tuhmata terorîstiyê li meriv nake. Lê eger mirov bê li bajarên Ewropayê muxalifên xwe gulebaran bike, welatperwerên ji rêxistinên di bikuje, hevala/ê xwe liser navê „merteba şehadetê“ bi benzîne bişewitîne, li welatêkî ku derfetên bikaranîna mafên demokratîk heye rêyên wan îşxal bike, wê demê mirov dibe terorîstê herî pis û bi xwe re tevgera mîletekî mezlûm ji dilewitîne.

Apoyîyan ev bela bi serê me de anîn. Em hê jî cezê wê dikîşînin. Lê cihê keytxweşiyê ye ku ev wêneyê hêdî hêdî diguhere. Em dikarin jibo vê gelek minakan bidin, ya herî dawî sedema nivîsandina vê nivîsarê bixwe ye.

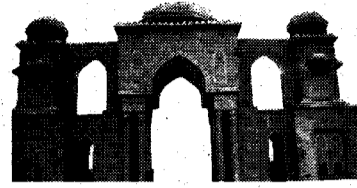
Roja 27ê îlone 2005 bi balafirê diçûm Parisê. Min kovarê Serbestî hejmara dawî (21) derxist ji xwe re bixwînim. Rêwiyê keleka min li serrûpelê wêneyê Serokê Kurdistanê Kak Mesud û gotina Kurdistanê dit, pirsî gelo ez Kurd im? Ew kes mirovekî weset bû. Behsa karên apoyîyan kir. Tîştê ku gotina Kurdistanê bi bîra wî anibû, di destpêkê de ew bûyer bûn. Piştê got, Kurd li Iraqê dostên Amerîkayê ne, bûne xwediyê petrolê, behsa bajarekî petrolê kir, navê Kerkûkê bi bîra wî nehat. Min got Kerkûk, bi bîra wî hat. Wêneyê ser rûpela Serbestiyê nîşani min da û pirsî: „Ma ev ne Barzanî ye“? Me ji xwe re sohbet kir. Nêrinên kesên wisa „weset“ girîng in. Ez dikarim bêjim wêneyê me bere bere diguhere, em ji „terorîstiyê“ derbazî xelkê xwedî petrolê dibin! Divê em bixwe bawer bin, nasnameya xwe derxin pêş û vê wêneyê xurt bikin. Wêneyê xelkê aşîtxwaz, demokrat, modern û serbilind.

Belê ji destûrê re

Silêmanê Alîxan

Sibe xelkê Kurdistanê û xelkê Iraqê jî, diçin ser sinduqên dengdanê jibo pesendkirin yan retkirina destûra bingehîn a dewleta Iraq a Federal. Ew destûra ku beriy a mehekê ji Civata Nîştîmaniya Iraqê 'Parlemenê re hatiye pêşkêşkirin û ji aliyê wê ve hatiye qebûl û pesendkirin, piştê ji Neteweyên Yekbûyî re jî hat şandin û bi milyonan dane ji wê destûrê bi herdu zîmanên fermî yê dewleta Iraqê 'Kurdî û Erebi' hatin çapkirin û liser gelên Iraqê hatin belavkirin jibo ku baş bê xwendin û piştê biryara xwe liser bidin.

Her çend ku nivîsina vê destûrê bi dawî hatiye, lê ta rojên dawiyê jî aliyên siyasîyên Iraqî, jibo qayilkirina Ereben Sunnî şeş-heft guhertin di destûrê de kirin. Ji wana misogerkirina yekparçeyiya Iraqê, bikaranîna zîmanê Erebi li hemû Iraqê, diyarkirina çawaniya refarkirinê digel partiya Baas a jin-avçûyî, herweha dirustkirina komîteyekê ji Parlemana dahatî jibo karkirinê liser rastvekirina destûrê û herweha rastkirina hin madeyên girêdayî sport û kulturê. Helbet beriya destpêkirina civînên jibo guhertina hin madeyên destûrê, birêz Mesud

Barzanî serokê Kurdistanê di kongireyek rojnamevanî de, got: 'Eger jibo qayilkirina Ereben Sunnî hinekî paş û pêşxistin di bendên destûrê de bîn kirin, em rê lê nagirin lê em qebûl nakin guhertin di pîrensîpên bingehînên destûrê de bîn kirin.'

Birêz Celal Talebanî jî Serokkomarê Iraqa Federal, piştî bidawîhatina civînên aliyên serekî yê siyasî di Parlemana Iraqê de, roja 12/10/2005 di kongireyek rojnamevanî de li Bexda daxwaz ji Ereben Sunnî kir ku ew jî tev li helbijartinan bibin û got: 'niha wan çi hêncet neman, hemû daxwaziyên wan bicîh hatin û divê ew jî bi 'belê' dengê xwe bidin destûrê û li dijî terorîst û tîkderan bixebitin.'

Bêgoman di vê destûrê de, gelek destkeft bi dest gelê Kurd ketin. Ji wana îtiraf kirin bi hikûmet û federalîzma Kurdistanê, zîmanê Kurdî bû zîmanê fermî yê dewleta Iraqê, Pêşmerge wek hêzek serbixwe jibo parastina Kurdistanê başûr hat qebûlkirin. Herwusa di vê destûrê jî hemû

gelên Iraqê re jî gelek maf û azadî hatine dayîn, ku ev yekemîn care di destûra Iraqê û hemû deverê jî de ji hawlatiyên re tîndar dayîn. Lê hêjî ev guhertin û ev rastvekirin bi dilê hinekan nebûn, mîna 'Kongireya Giştîya ya Ehlê Sunne' ku dixwazî nasnameya Iraqê bikin Erebi, herwusa maf ji xelkê Kurdistan re neyê dayîn ku destûrê ret bikin yan qebûl bikin!.

Helbet wek ku hemû serkirdeyên siyasîyên Kurdistanê dibêjin, ev destûr bi şeweyekî baş hatiye nivîsandin û jibo me Kurdan di vê qunaxê de, ji vê destûrê baştir nayê nivîsandin û eger ev destûr ji aliyê gelên Iraqê ve hat retkirin, wate ewê dubare helbijartinên li Iraqê bîn kirin, wê demê Sunnî jî wê tev li helbijartinan bibin û ew jî dê bikevin Parlemana Iraqê, wate wê endamên Erebi di Parlemana de pir bibin û ji nûve wê dest bi nivîsandina destûrê bê kirin. İca dema ku endamên Kurd di parlemana Iraqê de kêmbin, misoger wê demê pir maf û azadî ji Kurdan re nayên dayîn. Loma li hemû bajar û deverên Kurdistanê poster û dirûşim hatine bilind kirin û daxwazê ji xelkê dikin ku dusibe bêjin; 'belê ji destûrê re'.

Ji parlamenterên kevn yê DEPE re siyaset qedexe ye

PK - Ji parlamenterên kevn yê DEHAPê ku niha di nav hewldanek damezirandina partiyek nû ya Tirkiyê dene siyaset hat qedexekirin.

Li Anqerê Dadgeha Cezaya Giran ya 11em biryar da ku qedexeya kirina siyasetê li ser Leyla Zana, Hatip Dicle, Orhan Dogan û Selim Sadak dom dîke û jiber veyekê jî nikarin rêvebiriya partiyekê siyasî bikin.

Her çar parlamenterên kevn amadekariya damezirandina partiyekê dikirin.

Li gorî agahdariyan ligel biryara dadgehê Leyla Zana û Hatip Dicle ku navê herduyan jibo serokatiya partiyê derbas dibe, wê vê wezîfeyê bistînin.

Ger keseka/i siyaset jê re hatibe qedexekirinû serokatiya rêxistinekê bike, li gorî qanûnan divê dadgeh wê/i îqaz bike û parti seroka/ê xwe biguherîne.

PENa Kurd û ya Alman li Dresdenê hatin cem hev

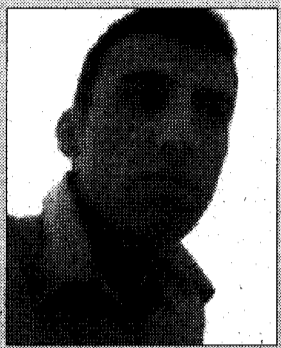

PK - Di navbera 7-9ê Cotmehê de PENa KURD û PENa Alman li bajarê Dresdenê civîneke hevbeş lidar xistin. Serokê Giştî yê PENa KURD Zerdeşt Haco, di axaftina vekirinê de, bal kişand ser girîngiya civînê hevbeş û da zanîn ku ew vê xebatê pir girîng dibînin û bi vî awahî ew edebiyat û nivîsa Kurdî bi cîhanê didin naskirin.

Di civîna Dresdenê de Zerdeşt Haco, Husên Kartal, Salihê Kevirbirî, Nazmî telek, Haydar Işık û Yûnis Behrem çîrok û gotarên xwe yê ku ji bo zîmanê Almanî hatibûn wergerandin pêşkêşkirin. Her wiha nivîskarên weke Evdile Koçer û Dilbixwîn Dara, helbestvanên weke Selwa Gulî, Hêvî Berwarî û Necîb balayî jî kurteçîrok û gotarên xwe bi zîmanê Kurdî pêşkêşî beşdaran kirin.

Di civînê de, hunermenda ciwan Gulê jî bi dengê xwe yê xweş, dilê beşdaran geş kir. Bi hêviya berferêhkirin û zêdekirina hevdi-tînen bi vî awahî, dawî li civîna PENê hat.

Îslama Siyasî û Kurd -1-

Yaşar Gulen

Pîştî Demokrat Partiyê girseyên civakê xwe ji derveyî CHP ya ku li dijî azadiya olê bû û DPê dîtîn. Girseyên ku xwediyê hessasiyetên îslamî bûn di herdu hizban de jî nebextewar bûn. Başê çima? Îslama Siyasî bi Muhammed (SAV) re xwediyê dîtinê dewletbûyî ya dinyayê bû. Vê hebûnê xwe ji îdeolojiyên teqlîti vediqetand. Erkanê dewletê di zanîna vî tiştî debû û jibo berdewamiya rejîmê pêwîst bû serê misilmanan wek mar bihata perçiqandin. Di vê oxirê de Kuvay-î Millîye bi sedhezaran misilmanên bawermend îmha kirin û liser bingeha jibîrkirina dîne misilmanan sistemek avakirin. Şexsiyetên misilman ên ku ev statuko redkirin di dadgehên îstiqlalê de gellek caran silav li şehadetê kirin. Ji Meşrûtiyeta yekem û hetanî îro tekoşîna desthilatdariyê ya di navbera modernîstên aligirên rojava û îslama siyasî de berdewam dike.

Li Tirkîyê, di dema komarê de nûnerê herî girîng ê îslama siyasî Saîd-î Kurdî bû. Saîdê ku ji Xizana Bedlîsê ye, hina di heşt şalya xwe de xwe dabû zanyariyê û di berkemaliya xwe de li seranserê Kurdistanê nav û

Alimê Kurd Saîd-î Kurdî

deng dabû. Saîd, bi şaşîk, xincer û cilên xwe yê nêwî li seranserê rojhilatê li dijî axayên mijoke tekoşî daye. Ewî, jiyana xwe liser bilindkirina navê xwe ava nekiriye. Ev rewşa wî ya mutewazî hiştiye ku navê wî bilind bibe. Ewî, li hember emperyalîzma dijîslamî bi zanyariya quranê şer kiriye. Saîd-î Kurdî di xweserîya îslamê de serdestîya takva ye destnîşankiriye û li dij redkirên wê herdem balkêşer bû. Saîd-î Kurdî saltanat red kiriye û di oxira milletê xwe de di timarxaneyan de girtî maye. Saîd-î Kurdî li Stenbûlê jibo ku misilman bi zagonên xwedê serweriya xwe bikin, di salên Osmanî de bi siyaseta re rûbirû ma. Li gor Saîd siyaseta herî mezin siyaseta tewhît e. Ew li nehîya xwe şerkarekî egît bû ku tevî şagirtên xwe karîbû

jibo parastina welatê xwe şer bike. Ewî, azadiya herî mezin di îslamê de dîtiye û wek ku di mîtinga ku wek "mîtinga Selanîkê" derbasî dîrokê bûye de dibêje "azadiyê bi dengê xweş û mizgînî bang li Kurdekî mîna wî kiriye".

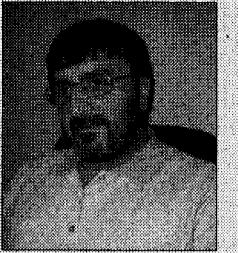
Saîd-î Kurdî, di dewletek bêsinor de, jibo hemî misilmanên dinyayê û avakirina civatek hevbeş dixebitî. Ew endamê Kurd Tealî Cemiyetî bû û zanyarekî Kurd bû. Hişmendîya Saîd-î Kurdî di ser nasnama Kurdî jî re bû. Ewî, jibo hemî alema îslamê bighîne rojên berê jiyana xwe dîyarî xwedê kir. Rîsaleyên ku bi navê "rîsaleyên nûr" nivîsandine di bingeha xwe de manifestoya derketina îslama siyasî ya erdê Anadolîyê ye. Ewî, bi dîrdîtina xwe ya bilind di pêşîya milletê Kurd de "cehalet, se-

falet û îxanet" wek astenga herî mezin didît. Saîd-î Kurdî di xortaniya xwe de bingeha mesela Kurdî dîtibû. Saîd-î Kurdî jibo perwerdeya zimanê Kurdî vekirina zanîngehek mezin wek çareserîyekê didît. Bi vê dîtina xwe bingeha çareserîya mesela Kurd destnîşan kiribû. Saîd-î Kurdî jibo Kurd û Tirkîyan hêjayîyek hevbeş e.

Saîd-î Kurdî ku di salên yekpartîtiyê de temamiya jiyana xwe di zindan û bi nefîkirinê derbas kir, di derketina îslama siyasî de şopên bi bandor hiştin. Nîqaşkirinên bi entellektuelên radîkal ên dijminên dîn re hişt ku Saîd-î Kurdî bi sistemê re bi serê xwe bilîze. Ew xeta kesk a muxalefetê ye. Jiber ku piraniya şagirtên Saîd-î Kurdî Tirkîyan bûn, di wextê xwe de ewî di navbera bratiya Kurd û Tirkîyan de wezîfa pîrekê dîtiye. Gava Saîd-î Kurdî çû ser dîlovanîya xwe êdî bingeha muxalefeta îslamî amade bû.

Sistema ku di dema desthilatdariya Demokrat Partiyê de xitimî bû, jibo ku ew û xelk neyên hemberî hev çavê xwe ji îslama siyasî re girt û piştî darbeya eskerî ya 27ê Gulana 1960î îslama siyasî ji qalîkê navenda rastgiran derket. Piştî ku Demokrat Partî bi darbeya eskerî jî holê rabû, serokwezîrek, çend wezîr di oxira evîna demokrasîyê de hatin daliqandin. Piştî darbeya eskerî Demokrat Partiyê ciyê xwe ji Adalet Partiyê re hişt. Navê Suleyman Demîrelê êdî jî alî desthilatdarên dewletê ve wek rêvebirê navendîya rast tê hilbijartin. Başê ev Suleyman Demîrelê kîye?

Ewê berdewam bike

Kadîm Kan

DEFORMASIYON

Herhal ji gelek kesan re eyane. Gava meriv bi doktorekî re sohbetê dike meriv carek ji gelek carên din bixwe dide qebûlîkirinê ku sihet tiştêkî serêkî ye. Jibona wê jî meriv gerek bi zanebûnê li bedena xwe xwedî derkeve û qiymeta wê zanibe.

Di pey sohbetê de meriv dighîje wê bawerîyê ku tiştên doktor ji meriv re dibêje eger meriv bi a wî bike wê temenê meriv bibe 120 sal.

Îstatîstîkek di destê min de tune lê ez dibêim qey doktor bixwe gelek dirêj najîn.

Li Ewropaya ewê herî dirêj dijîn Gundiyên dorava Yunanî Girtî û gundiyên Makedonî ne. Ew guh didin canê xwe û doktorê xwe bixwe ne. Karê giran dikin. Jiyanek ji alî materialî de ne zengîn in. Lê çavtêr û sakîn dijîn.

Gava meriv bi mamosteke re dipeyive meriv fahm dike ku ilmê pedagojîyê di pêşketîna civakê de çiqas girîng e.

Gerek zarok bi çî awayî bixwinin. Bi zarokan re dan û stendin gerek çawa be. Kêmanîyên perwerde çine. Mesûliyeta dê û bav di pêvajoya zarokîyê û perwerde de çine û... wekî dîn?

Yanî mamoste rola pedagojîyê ewqas giran nîşan didin ku meriv dibê, bêyî vî ilmî wê civak têk biçe.

Mimkune.

Lê gava em guh bidin yekî ku di santrala elektrîkê de kardike û destê wî li ser bîşkoka elektrîka bajêr e, meriv dighîje wê yeqînîyê ku bêyî wî em mirî ne.

Meriv gava mamoste cotkar û avayîkerê guhdarî dike meriv xwe bê qiymet dibîne.

Gelo evên ku sistema kanalizasyona bajêr îdare dikin wê çî bibêjin?

Wan rojana min hevpeyvînek bi derhênerê Kurd Behman Qobadî re xwend. Jibona wî jiyan sinema ye. Hetta sinema ewqas jibona wî girîng ku ew dibêje "li ber her mizgeftêkî gerek sinemayek jî vebe".

xwestinek sûrrealist.

Wê wexta nimêja esir kîjan flim qedexebûn? û li pey azana îşev kîjan serbest bin?

We go siyasatmedar?

Di nexweşxaneyek mezin de çend cerrah bi hevdu re sohbetê dikin.

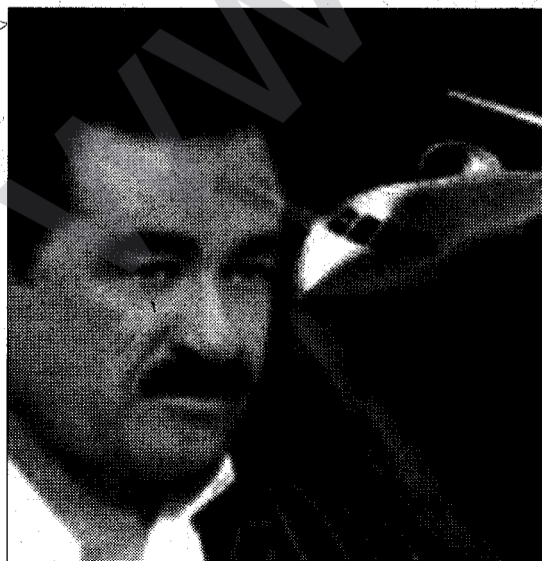
Yek jê dibêje: Jibona min emeliyatkirina elektrîkvanan herî hêsane. Gava meriv hundirê wan vedike hertîstê wan wek kablo ye, di nav diwarê xanî de di rengê cuda dene. Îmkanê ku meriv şaşîti bike pir kêmin.

Ê duduyan dibêje: Jibona min emeliyatkirina bankêr û hesabdarên wek hevdu hêsanin. Gava meriv wan vedike weslê hundirê wan bi reqeman hatine nîşankirin.

Ê sîsiyan dibê: Ez bixwe gelek ji kitêpxaneyan memnûnim. Di hundirê wan de hertîst arşiv kirîye û meriv zû sererast dibê.

Ê çaran hinek bi hêrs li wan mîze dike û dibê: Hevalno, destê xwe bidin ser wîjdanê xwe. Hûn çima siyasatmedaran jibîr dikin? Gelek ji wan bêmejlî û bêhis in. Tew hinek ji wan bêdil û be kezeb in jî. Îcar gava ez wan emelyat dikim, karim hinek weslê wanên jêrin bi dil û kezeba wan re û qorîka wan bi mejiyê wan re bigewirînim. Gava diçin mala xwe jî tukes pê nahese ku emelyat bûne.

Karekî ku pozê xwe tê de ranekir nehişt

PK - Ibrahim Tatlıses dest bi nîvîskariyê kir û şirketek hewayî vedike

Ibrahim Tatlıses amadekariya vekirina şirketek hewayî ya bi paşnavê xwe „Tatlıses Airlines“ dike. Tatlıses bi pereyê ku 30 sale ji muzîkê qezenc dike heta niha bêtirîn di sektorên barbirî (barkêşî), xurîk (gida), û çapameniyê de bikar dianî. Tatlıses niha jî biryara ku di sektorên xayrî menqûl (neguhêzbar), tûrîzm û hewayîyê de kar bike wergirtiye.

Li gora nûçeya rojnameya Bugün li Kuşadası Hotelek tûrîstîk ya bi 326 nivîn û li Bodrumê

bi 52 daireyan malên jibo tatilê „Malên Tatlıses“ ava dike. Tatlıses eşkere dike ku jibo van herdu karên xwe wî serwetek mezin xerc kiriye.

Di hevtêya pêşîya me de mastê Tatlıses jî wê derkeve piyêsê û hewl bide ku cihekî ji xwe re bibîne.

Li Tirkîyê Tatlıses xwedîyê du televîzyon û du radyoyane.

Tatlıses jibo rojnameya Bugün eşkere dike ku hewldan û pêwendiyên wî jibo dameziran-dina şirketek hewayî dom dike.

Ji aliyê din Tatlıses wê di heftê de du rojan li rojnameya Bugün nivîsara binivîse.

nirxandin

Ömer ÖZMEN

**TAYBETMENDIYÊN JIYANA
ZINDIYAN Û PÊDIVIYA-
HEVKARIYÊ**

Di xwezayîyê de fenomenên zindî, di 3 kategorîyan de tên lêkolinkirin.

1-Mîrov, 2-Heywan, 3-Nebat (ji dervayê van grûban, beqterî jî, zindî tên hesabandin. Lêkolîna wan, dikeve gasîna mikro-bîyolojî yê.). Di nav her 3 kategorîyan de, taybetmendiyên hevbeş hene. Wekî hemî zindî, dizên, oksîjenê distînin gaza karbonê davêjin derve, xwedî dibin, tédigîjin, neslê xwe berdewam dikin, mezin dibin, li dijî êrîşên derve, bi awayekî kollektîf liberxwedîdî û dimîrin. Di jiyana zindîyan de ev pêvajoyê, rastîyek xwezayî ye. Jibo ku jî bêtifaqîya rêxistinên Kurd re bibe mînak, ez dixwazim, ji van taybetmendiyên hevbeş, liser yekê tenê rawestim. Hemî zindî, li dijî êrîşên (derve) biyanî, bi awayekî kollektîf liberxwedîdî û tédikoşin: Mînak: Perperokên di nav avê de dijîn, jibo ku xwe ji pêlên avê biparêzin rehên kokê xwe, bi hevûdu ve girêdidin. Heywanên wek mîş û mûrî, kerî bi kerî bi giresêhî dimeşin. Kûçîkên di gundan de dijîn, ji sibehê heta êvarê hevûdu digewixînin. Bi hevûdu re şerê dikin. Lê dema cinawîrek (heywanek biyanî) êrîşê bibe ser gund, hemî kûçîk dev ji şer û pevçûnên navxweyî berdidin û bi hev re êrîşê cinawîrê dikin. Di dîroka kûçîkan de, ne mimkûnê ku kûçîkek biçê alîkarîya heywanên biyanî bike. Jibo ku hemî kûçîk baş dizanin ku, cinawîr di nav wan de cudatîyê nake. Zîrê dîde hemîyan. Bi kîjanê re bigehîne dipercîqîne. Dîroka mîtovahîyê, liser parastîna berjewendiyên milletan damezrandîye. Zext û zora sîyasî, jibo berjewendiyên civatanê pêkîştî û di dîrokê de, gellek caran, bi du meçra tezahûrê dikin. Zext û zora navxweyî, Zext û zora biyanî. Her çîqas di naveroka herduyan de zorê hebe jî, di navbeyna wan de cudatîyê mezîna heye. Di jiyana civatan de, nakokî, zor û zextên navxweyî, li her deverê mimkûn e. Di van nakokîyan de, zor û zext, çîqas dijwar dibe bila bibe, nîrx, kultur, berhemên aborî û manevîyatê civatê hedef nagrin. Mîweqetê. Bi tedbirên wek perwerdebûnê an jî, pêşketîna aborîyê û teknolojîyê, jîholêrakîna wê mimkûn e. Lê zora derve kollektîfê, tehrîpkarê, biyanîyê. Hemî dinamikên civatê hedef digre. Aborîyê, çandê, manevîyatê paşve dixîne, asîmîle dîke. Tu endamên civatê, ji vê zor û zextê bêpar namîne. Mixabî, jibo ku civata Kurd, bi sed salane, di bin zîlm û zora desthiladêrên barbar de dijîn, sazî û dezgehên hevbeş, gellek tehrîp bûne. Di encamê de, nakokîyên navxweyî, herîtim, di rojevê de mane. Li dijî zext û zora derve pirtir, gelenekê şerûdîya hundur hatîye afrandin. Alîyê din, rêxistinên di dema şerê sar de hatîne damezrandin, kultura totalîtarîzmê bi civatê ve zeliqandîne. Ev herdu nexweşî; pîr caran, dibe sedemê neorganîzebûna tevgera sîyasî. Di pêvajoya îroyîn de, di nav konseptên „Projeya Rojhilata Navîn ya Mezîna“ de guhertîna nexşeya (xerîta) herêmê, di rojevê da ye. Ev proje; rasterast bi pîrsgîrêka Kurd ve têkildare. Dagîrkerên Kurdistanê, cardin liser qedera gelê Kurd, di nav lêgerîn û listîkan da ne. Tevgera bakurê Kurdistanê li hember van lêgerîn û listîkên dagîrkeran; di pêvajoyekî kritik daye. Ji herdemê pirtir pêdivîya hevgerîna û îttîfaqan liser me ferz dibin. Mixabî, di vê pêvajoya hesas de, hinek malper û rojnamê Kurdistanî, bi zanayî an nezanî, cardin êrîşê ser hinek sîyasîmedar û platformê Kurdî dikin. Erk û enerjîya xwe, di vî warî de xerc dikin. Gelê Kurd û tevgera sîyasîya Kurd, ji gurkirîna nakokîyan û êrîşbirîna ser sîyasîmedaran, zîrêrê mezin dîtîye. Pratîka PKK, di vî warî de mînakê balkêş e. Ez hêvîdarim gelê Kurd û sîyasîmedarên Kurd jî, çawa min li jor diyarkirîye, li gorî taybetmendiyên jiyana zindîyan, xusûmeta xwe, êdî pêşkêşî tahlûka derve bikin.

Artêşa Tirk: Hedefa mîsyoneran Kurd in!

Artêşa Tirk tevgera mîsyonerên li Tirkiyê xist bin çavdêriyê û di derbarê xebata wan de raporek belav kir. Di rapora Artêşa Tirk de tê gotin ku girseya hedefa mîsyoneran Kurd û Alewî ne. Herweha di raporê de tê gotin ku jibo astengkirîna xebatên mîsyoneran hewceyî bi rêli-bergirtîna zagonî heye.

Misyonerî

Rapora ku Artêşa Tirk bi navê „Li Welatê Me û Dinyayê Tevgera Mîsyonerîyê“ amadekirîbû di kovarek mehane de hat belavkirin. Di vê raporê de xebata mîsyoneran û hedefa wan tê raxistin. Artêşa Tirk bi vê raporê eşkere dîke ku mesela mîsyonerîyê ne mesela Xiristîyanîkirîna milletê Tirk e, lê rewşa jeopolîtîk a Tirkiyê ye. Bi vê rewşa jeopolîtîkê şik û tîrsa parçebûna Tirkiyê û di serî de ji pîrsa Kurd û Kurdistanê tê ber çavan.

Di raporê de tê gotin ku „bi taybetî tê dîtin ku piştî şerê Iraqê Tirkiyê bûye mîfta dinyayê, Rojhilata Navîn û Asyayê. Xebata mîsyoneran a li beramberî Kurd û Alewîyan jî balkêş e“. Herweha tê destnîşankirin ku mîsyoner dixwazîna li Kurdistanê dêran (kîlîsan) jî avabikin.

Wekî ku di raporê de bi eşkereyî tê dîtin, tîrsa Artêşa Tirk ne Xiristîyanîkirîna Tirkan e. Ew jî Xiristîyanbûn û devjêberdana dîna Îslamê natîrsin. Tîrs û xofa wan a herî mezin şîyarkirîna Kurdan û jî alîyê jeopolîtîk ve jî girîngiya Kurdistanê ye.

Jiber vê tîrsa xwe jî Artêşa Tirk mîsyonerên li Tirkiyê xistiye bin çavdêriya xwe û dixwaze bi rîya zagonên fermî rê li xebata wan bigire.

Di rapora Artêşa Tirk de tê gotin ku „mîsyoner dixwazîna heta sala 2020an jî sedî deh nîfûsa Tirkiyê bikin Xiristîyan, û herweha di 2005an de jî Xiristîyanîkirîna 50 hezar kesî danîne ber xwe“. Tê gotin ku jî derve jî Kurd û Alewîyan hedefa mîsyoneran xwendevan, zarokên sêwî, xort û ciwanên bêkar in.

Hedefa Mîsyoneran

Di vî beşê raporê de tê destnîşankirin ku mîsyoner çavên xwe berdana pêşeroja Tirkiyê û divê Tirk li hember van listîkan hişyar bin. Di rapora Artêşa Tirk de hedefên mîsyoneran bi vî awayî tê rêzkirin: „Kesên ku xwe wek kêmetew binavdikin an jî kesên ku di warê çandî de di statuya kêmetewan de tên dîtin (Kurd-Alewî), kesên ku di şerê navxweyî û terore de dijîn û mirovên ku li beramberî felaketên wek erdhej, lehi û afetên xwezayî dimînin, di nav hedefên mîsyoneran de cih digrin. Bi taybetî jî qezenckirîna mirovên li Rojhilata (Kurd) helwestek balkêş e“.

Lîzîka Mîsyoneran

Di raporê de pêşketin û herka mîsyoneran bi vî awayî tê raxistin: „Karê mîsyonerê yekem jî xwe re peydekirîna guhdarvanan e. Ev mirov li beramberî bombardûmana pro-

paganda weşanî û devkî dimînin. Di vê bergê de weşanên wergerandî, çapkirin û belavkirîna pirtûkan pîr girîng e. Piştî ku tîkîliyam destpêkirî bergeha perwerdekirîna zarokên wan destpêdîke. Di vê navberê de dêrekê tê avakîrin û civatê tê sazîkirin. Ev civat bi awayekî tê perwerdekirin hettî ku karibin incîlê bixwînin. Jiber vê jî di dêran de bi perwerdekirîna xelkê dest bi kar dîkin. Piştî jibo kemlînan dibistanên Şemîyê û jibo zarokan jî dibistanên serete dîkevin dewrê. Piştî vê perwerdeyê îcar dibistanên îlahîyatê, lîse û kolejên avakîrin. Tevger û xebata mîsyoneran, wekî ku ew dibêjin, ne tenê olî ye. Xebata wan sînorên olî derbas dîke û armanca wan di warê aborî, civakê û çandî de nîfûskirîna li civakê ye“.

69 îbadetxane

Di raporê de liser dêrên di apartîmanan de bal tê kişandin û tê gotin ku „ev dêr jibo mejişûştîna ne. Liser lihevhatîna Lozanê jî tê rawestandîna û tê gotin ku „di welatê me de kesên ku girêdayî olên cuda ne heqê wan di lihevhatîna Lozanê de hatiye parastîna. Niha li welatê me 269 dêr û 34 havra yên ku kêmeteweyên Ermenî, Rûm û Yahûdî tede îbadeta xwe dikin hene. Di îbadetkirîna hewmelatîyên meyên nemusluman de tu pîrsgîrêk tune ye. Lê bi ser vê de jî mîsyoner apartîmanan kirê dîkin, tede dêran çêdîkin, ayîn û îbadetên

xwe tede dimeşînin. Ev jî tê maneyê ku ev dêr û îbadetxaneyên wan wek navendên mejişûştîna tîkîliyan bîkaranîna“.

Li seranserê Tirkiyê 69 îbadetxaneyên nefermî hene ku 47 ê protestanan, 9 ê Bahaîyan û 13 jî yê Şahîdên Yehova ne. Di navbera 1999-2004an de li seranserê Tirkiyê 264 kes jiber xebatên mîsyonerîyê hatîne girtin û pîrîniya wan bi biryara dadgehê dîsa hatîne berdan. Wekî din di 2002an de 23, 2003an de 42 kes dîsa jiber karê mîsyonerîyê hatîne girtin û berdan. Jiber van sedeman jî Artêşa Tirk dixwaze zagonên fermî derxîne da ku karibe rê liber tevgera mîsyoneran bigre. Bêguman sedema rêlibergirtîna tevgera mîsyoneran pîrsgîrêka Kurd û Kurdistanê ye. Wekî di raporê de jî dixuye, Artêşa Tirk dîtirse ku Kurd bi rê û xebata mîsyoneran hişyar bibin, xwe bihînin û doza serxwebûnê bikin..

5 Hezar misilmanan ola xwe guherî

Di encama xebatên mîsyoneran de heta niha 5 hezar misilmanan ola xwe guhertîne û derbasî olên din bûne. Di raporê de ev hejmarê destnîşankirin û tê gotin ku „di van sê salên dawîyê de 185 kes derbasî ola Xiristîyanîyê û kesek jî derbasî ola Yahûdîyê bûye. Wekî din li Tirkiyê 2 hezar û 300 kes bûne alîgirên Bahaî û 900 kes jî bûne alîgirên Şahîdên Yehova.“

Rojnamevan Jurgen Hoppe: Li Kurdistanê damezirandina ajansek navnetewî pir girîng e

Peyama Kurd: We çawa Kurd û pirs-girêka Kurd naskir?

Jurgen Hoppe: Di dawiyê salên 1960î de min li cem SDR(Weşana başûrê Almanya) bernamêyên liser kultura gelan û herêman çêdikir. Di vê demê de Kurd û kultura wan naskir. Tabî ez pê agahdar bûm ku zordariya ku liser Kurdan tê meşandin liser tu gelek din nayê dîtin.

Gava ez di sala 1988 an de hatim Almanya, li bajarê Dortmundê weşanek radyo bi zimanê Kurdî hebû. Lê komelên Tirkan bi alîkariya balyozxana xwe li hemberî vê weşanê kampanya vekiribûn. Ew bernamê çawa ket jiyanê û di vê demê de çi hat serê we?

Ez di sala 1984 an de hatim Dortmundê ku li vir di avakirina pilotprojeya kabloyê de alîkarî bikim. Ez cigirê serokê bernama radyo û serokê "Radio Dortmund international" bûm. Ez berpirsiyar bûm ku wê kîjan ziman di Radio Dortmund International de bikaribin bîn weşandin. Ji 8 zimanan yek ji divê Kurdî bûya. Çimkî min tespît kir ku li Dortmundê piraniya însanan ku wek Tirkên hesibandin Kurd in. Ew jibo min tercîhek polîtîk nebû, tercîhek mirovî bû. Lê ez piştre pê agahdar bûm ku ez bûme sebê erdhejek polîtîk. Hikûmeta Tirk wek bahozê ket ber deriyê Hikûmeta Eyaletê û ya Federal. Bi dewamî delegasyonên Tirk dihatin me protesto dikirin û ewana digotin; Kurd qet nînin. Min nameyên bê îmza girtin. Ewana min û malbata min bi kuştinê tehdît dikirin. Bi wî hawî bi tecruba xwe ez hînbûm ku Tirk çiqasî zordestiyê li Kurdan dikin.

Lê belê raste rast şefên min, mudurê me mîrza Sell û meclîsa Weşana Almanya ya Rojava (WDR) hetta ji aliyê polîtîka eyaletê de Wezîr Schnoor, Serokwezîr Rau û Wezîrê Sosyaliyê Federal Blüm pir destêk dan min.

Ew tenê problema min nebû. Me nikaribû bi tehdîtan derve serxwebûna WDR û azadiya medyayê li Almanya pêpes bikin.

Ew derûdorên ku li hemberî weşanên Kurdî derdiketin, çi argument dianîn?

Grûbên Tirk, heta Cinawirên

Em dixwazin di sala 2006 an de li Dortmundê bi tevî bûna pisporên medya yê Alman û hema hema 20 rojnamevan û nivîskarên ji Kurdistanê başûr di derbarê zanistî, aborî û polîtîk de konferansêkê pêk bînin. Em dixwazin hemû bi hev re liser bişkinin bê wê saziya medyaya Kurdistanê başûr çawa bibe û bê wê çawa hemû kêmneteweyan bigre ber çavan.

Ezê di meha Ciriya Paşîn a vê salê de biçim Kurdistanê. Ezê pêşniyara hevxebata Yekîtiya Rojnamevanên Almanya ku sendîqaya rojnamevanan ya herî mezin a Ewropa ye, jibo Yekîtiya Rojnamevanên Kurdistanê bibim

ku min tehdît dikirin, îddîa dikirin ku Kurd nînin û zimanê Kurdî lehçeyek Tirkî ye. Argumentek din ji ew bû ku ewana digotin; gava Bernama Kurdî dest bi weşanê bike, hebûna Tirkîyê dikeve talûkê. Tabî ku ew kêmaqilî ye. Lê belê evê birastî îspat kir ku me bi vê weşanê liser hikûmat û civata Tirk zixt pêk anî ku pir hêdî be jî serbestiya ziman û çanda Kurdî zêde bû.

Jiber Bernama Kurdî çi pirs-girêk derketin (Qesta min pirs-girêkên teknîkî û qadroyan)?

Jiber zixta polîtîkî, divê me di her weşanê de îspat bikiriba ku em propagandaya terorîstan nakin. Jiber wê divê hemû weşan peyv bi peyv bihata wergerandin, dakû ez bikaribim bersiva hemî êrişan bidim. Piştî her bernamêyê me name û telefon girtin ku me di weşanên xwe de gazî Kurdan kiriyê ku li Tirkîyê serî hildin. Herçarê divê me bersîvek konkret bida wan îdfayan. Ew jibo redaktor Monika Gotthold û min karekî zêde bû. Ew kar û zehmetî di çend weşanên ewlîn de bûn. Piştre me jibo bi sedan zilam û jinan semînar liser perwerdeya

karên raport, moderasyon û redaksiyonê da. Ew semînar jibo 8 zimanên biyanî hatin pêkanîn. Jibo weşana Kurdî divê berê hemû rojnamevan sed prozent baş bûna ku me bikarîba dest bi weşanê bikin. Çimkî şansê me tunebû ku em xeletiyê bikin. Me yek xeletî bikiriba her tişt badilhewa diçû. Jiber wê jî me ji wan weşanên din yê cem Radio Dortmund International derengtir dest bi weşanên Kurdî kir. Wê gavê hinek xebatkarên weşana Kurdî îddîa kirin ku ez jiber tirsê dixwazim weşanên Kurdî paşve bavêjim. Lê piraniya wan piştre pirs-girêk fêhm kirin.

Radio Dortmund International projeyek multî-kultî bû. We bi çend zimanên biyanî weşan çêkirin?

Radio Dortmund International wê gavê bi 8 zimanên biyanî dest bi weşanê kir. Ew ziman ev bûn: Portekizî, Yewnanî, Spanî, Îtalyanî, Serbo-Kroatîsch, Tirkî, Kurdî (Berê Kurmancî) û Polanî. Ew macerayek mezin bû ku hemuyan, bi rastî hemuyan hevûdu pir baş fêhm kirin û alîkariya hev kirin. Jibo me hemuyan alîkariya Hildegard

Kühne-Scholand ku îro Serokê Volkshochschule Dortmundê ye, mezin bû. Her wext gava tek tek xebatkar anjî grûbek pirs-girêkên xwe çêdibûn, wî alîkariya me dikir. Bêyî wî me wê gavê nikaribû em biserkevin.

Gava me demek berê bi hev re qisêkir, we behsa projeyekê kir ku hûn dixwazin li başûrê Kurdistanê pêk bînin. Tu dikarî liser wê projê agahdariyê bidî xwendevanên me?

Piştî dawîhatina Radio Dortmundê ez wek peyamnêrê WDR di warên hiqûq û polîtîkaya hindir de wek berpirsiyarê jibo biyaniyan çûm serbajarê Eyaleta NRW Düsseldorfê. Min li wê derê liser Daweyên Ewlehiya Dewletê yê Mezin, ango dadgehên PKK, nûçe çêkirin. Tabî min di derheqa hemû babetên ku bi Kurdan ve pêwendîya xwe hene agahdariya dan û ez çend caran jî çûm Kurdistanê başûr, „herêma parastî“ ya wê demê. Di gera min ya dawiyê de, berî şerê sala 2002 an gelek hevalan ji min rica kirin ku ez jibo damezirandina saziyek medya alîkariya wan bikim. Wekû tê zanîn piştî şerê cihanê yê duyemîn Înglîzîzan alîkariya me

Almanan kirin ku em li NRW sistemek medya ava bikin. Min wê gavê soz da wan ku ezê biceribînim. Min bi zanyarê medya Professor Ulrich Pätzold re bi navê „Azadiya Medya li Bakurê Iraqê“ şirketek damezirand. Em dixwazin di sala 2006 an de li Dortmundê bi tevî bûna pisporên medya yê Alman û hema hema 20 rojnamevan, nivîskar, ji Kurdistanê başûr, di warê zanistî, aborî û polîtîk de, konferansêkê pêk bînin. Em dixwazin hemû bi hev re liser bifikirin bê wê Saziya Medyaya Kurdistanê başûr çawa bibe ku hemû kêmneteweyan bigre ber çavan. Li vir tabî ku azadiya rojnamegeriyê rolekê mezin diilîze. Bi taybetî perwerdekirina rojnamevanan û damezirandina Ajansek Nûçeyî ya serbixwe û navnetewî pir girîng e. Profosyonelbûna Sendîqaya Rojnamevanên Kurdistanê jî pir girîng e.

Ezê di meha Ciriya Paşîn a vê salê de biçim Kurdistanê. Ezê pêşniyara hevxebata Yekîtiya Rojnamevanên Almanya ku Sendîqaya Rojnamevanan ya herî mezin ya Ewropa ye, ji bo Yekîtiya Rojnamevanên Kurdistanê bibim.

Wekû xuyaye medyaya Almanya liser pêşveçûnên polîtîk û aborî yê Kurdistanê pir kêm agahdariya belav dikin. Sebê wê helwesta medyaya Almanya çiyê?

Medyaya Almanya liser Kurdistanê û pêşveçûnên wêderê pir kêm nûçeyan belav dikin. Ez çend caran çûm Kurdistanê û min liser rewşa wêderê nûçê û rapor weşandin. Ew dezgeyên medya ku min jibo wan kar dikir, jibo karên min entereseyek mezin nîşan didan. Lê rastî ewe ku di bazara medyaya Ewropayê de qet agahdariyên serbixwe nayên pêşkêş kirin. Jiber wê jî pir girîng e ku li Kurdistanê başûr Ajansek Nûçeyî ya serbixwe bê damezirandin. Ew ajans dikare nûçeyan û hevpeyvînan ji Kuristana başûr transferê Ewropa bike. Ew ajans wisa dikare bingeha damezirandina dezgehê ragihandina serbixwe be jî. Bi wî awayî pêşveçûnên di warê demokrasî û dewleta hiqûqî de zêdetir zixm dibin.

Hevpeyvîn: Seyîdxan Kurij

Bêje Diyarbakir -1-

Selim Çürükçaya

Di sala 1982an de miroveki navserî porspi, ne pir dirêj û hinekî jî dagirtî ku temenê wî di navbera 45-50 salî de xuya dikir, ji aliyê Dadgeha Leşkerî ya 7. Kolordiya Diyarbakirê vihat girtin. Dema ku ew bi erebeya Leşkerî ya NEZAN li pêşiya deriyê zindana Diyarbakir ya Tîpa E û hejmar 5 tê daxistin, deriyê zindanê yê mezin bi zîqezîq vedibe.

Leşkerê komando bi qepirka girtiyê nû digre û wî derbasî salona hundir dike.

- 2 -

Liser diwarekî vê salona gewr, zirwêneyekî Mistefa Kemal daleqandî bû.

Li diwarê himber jî 2 bendên Sirûda Îstiklalê bi destnivîseke bedew û italîk hatibûn neqîşandin. Li binya diwarê ku Sirûda Îstiklalê liser hatibû nivîsandin, peykerê Atatürk yê tûncî hatibû danîn.

Li milê çepê yê deriyê sereke, deriyekî din jî hebû ku derdikete koridorê û ew derî vekirî bû.

Başçawîşk û çend komando, ji bo pêşwaziya girtiyê nû li salonê rawestiya bûn.

Başçawîş bi temamê hêza xwe bi ser mêrikê de digire:

"Nûtîk! (Yavşak) Li diwarê Sirûda Îstiklalê binêre!"

Mêrik li diwar dinere.

Piştî fermana diwemînê te: "Amade be! Nêrbaz!"

Bêyî ku zanibe çî dibe, komandoyên bi qeles bi ser de girtin.

Mêrik bi şeqam, kulm, cop û qelesan ji hev re diavêjin.

Bi gotineke din, mêrikê te linçkirin. Û bi fermaneke ku kesî nizanibû jî ku hat, êrişên liser wî bi carekê de rawestiyên.

"Rabe ser xwe!"

"Amade be!"

"Sirûda Îstiklalê bixwine!"

Mêrik dest pê dike û bi temamê dengê xwe sirûda li ser diwêr dixwine:

SIRÛDA ÎSTIKLALÊ

Netirse, venamire ev sencexa gewr ya ku li van şevqan li ba dibe; Heta ku ocaxa dawî ya liser welatê min venemire.

Ew stêrka milletê min e, wê bibî-riqê;

Ew ya min e, ya milletê min e encex.

Serçavê xwe tîrş neke ez bi qurbanî te bim ey hilala nazdar!

Bi nijada min ya qehreman re bikene carekê! Ev çî hêrs e, çî celal?

Wê demê xwîna me ya ku rijiyaye, li te helal nabe.

Îstiklal mafê wî ye, mafê milletê min yê masperest e!

Ewê berdewam bike

Werger: Hêvîdar Zana

Nameyek ji 'Dilniya Rezazî' re

Mehabad Qeredaxî

Jibona henaseyên sar yên hevala min Merziye

Dilniya can..

Em herdû xembarin, te dayikek mezin, min jî hevaleke ruh bi ruh ji dest da, dilên me herduyan dipirin ji hesretên bê sinor liser Merziyeyê.. Em nizanin jibo germkirina henaseyên wê, çawa agirdanekê çêkin û jibo firandina kevoka stranên wê ku hîna per û çeng negirtine çawa asmanekî çêkin!.

Dilniya can..

Tu dizanî ku dilê min çî gencineyek bû jibo karên pir ciwan yên dayika te, min dinav canê xwe de cihek dida êşên wê û min ne dihişt janên wê bê roj bin û hez û niyazên wê bê xanî û landik bin. Ew hemû li vir in li cem min in, dinav dilê xwe de min morîkên xemên wê danîne û eger temen yar û alîkar be ezê wan yeko yeko vehînim û bi milê te vekim.

Dilniya can..

Em herdû dizanin bê çiqasî dilê Merziyeyê bi wan projektên hunerî yên ku dinavbera me de bûn, xweş bû;

Yekem; 'Sê helbest jibo sê stranên'

Duyem; 'Helbestek jibo straneke yek demjimêrî'

Sêyem; 'Sirûdek jibo roja jinan'

Dema peyama wexerkirina wê gihîşt min, çî nemabû ez ji hesreta wê bimirim, axiftinên min yên dawiyê digel wê li ser van projeyan bûn, dema wê behsa wan dikir.. tevzînekê hemû canê wê digirt. Beriya çûnê wê jibo welatê Swêdê wê ji min re got; 'Mehabad can..ev te çî kiriye?! Çawa

te dikarîbû van helbestan bi nivê dilê min binivîsî.. ezê ji xweşiyên bîfirim û dixwazim zû wan tomarbikim.. ev herhem wê gelekî bi dilê min be û dilê min gelekî pê xweşê. Min jî jê re got; 'Merziye can.. min ev helbest tenê jibo te nivîsîne, bi henaseya te min nivîsîne, ji nivê dilê xwe min kolan û derhênan û min dizanî û ez piştrastbûm ku ewê bigihînin nivê dilê te'

Min jibo wê nameyê ev herdu hevok ji nava sedan hevokên din yên pîrî çûş hilbijartin ku di niv demjimêrekê de me kirin. Yê din ez hildigrim jibo dem û ciyekî taybet bi wê hevala ku zengila peyvên wê herdem di guhên min de lêdide û henaseyên wê yên sar û hesretên wê yên kûr jî li cem min dimînin ta ez dimirim!.

Dilniya can..

Di vênameyê de daxwaziyeke min ji te heye, dixwazim ji te re bibêjim û ez hêvîdarim tu dilê min neşkênî û min û

dayika xwe û hemû aşiqên dengê Merziyeyê dilgeş bikî û nehêlî awazên Merziyeyê bînaz bibin. Ez dizanim ku hunermendên baş pir in û dikarin destê stranên dayika te bigirin, lê na.. Dilniya can.. ez bê mebest hewara xwe nayim cem te ku tu wan stranên bi stûyê xwe ve bigirî. Tu beşekî ji cestayê Merziye ye, ji ruhê Merziye ye, ji henaseya wê, ji dilê wê, ji cergê wê û ji hemû giyanê wê ye. Loma tenê tu dikarî bibî Merziye û ne keseke din.

Tu dikarî bibî Merziye, ev ne tenê baweriya min e ev raya hevala min ya canemerge jî. Carekê min di derbareya te de ji dayika te pîrskir; 'Erê dengê Dilniyayê xweşê?.. heza wê ji bo stranbêjiyê heye? Dayika te jî ji min re got; 'Dengê Dilniyayê gelekî xweşê, soz û henaseyên wê weke yên min in, lê dengê wê ji dengê min jî xweştir e, lê hîna Dilniyayê biryar nedaye ku strana bêje?

Dilniya can..

Niha demê biryardanê ye, min bi riya telefonê jî ji te daxwaz kiriye ku tenê tu dikarî bi henaseya Merziyeyê van stranên bêjî. Tenê tu dikarî canê wê dayika xwe ya mezin xweş bikî, çûnkî dilê wê gelekî bi van stranên xweş bû, her wek ku jibo yekem car stranên dibêje.

Dilniya can..

Ez daxwaza lêborîne jî hemû hunermendên din dikim, yên ku dixwazin stranên Merziyeyê bêjin, min helbestên xwe tenê jibo wê danîbûn û min jê re gotibû ku ev helbest bi henaseya te hatine nivîsandin, loma ez nikarim rê bidim kesekî din ku van stranên bêje. Ez nikarim peymanê xwe û wefadariya xwe ya jibo hevala xwe Merziye bişkinim. Tenê ez rêkê ji te re didim Dilniya can, çûnkî ez dizanim ku ruhê Merziyeyê, awêneya ruhê te ye û berdewamiya henaseyên wê dibin siya 'Mêlakên' te de ye.. tenê tu dikarî sozê bide van awazan û ruhê bide van helbestan û henaseyên niqombûyî yên Merziyeyê bizivîrine nav civaka derwêşên hunerî.

Dilniya can..

Hêvî dikim biryarê bidî û her di vênameyê de daxwazê ji hevalê hêja û hunermendê mezin Nasirê Rezazî dikim ku di vênaryê de û di vênaryê de giring de alîkariya te bike, da em hemû bikarin xesareta hesretên Merziyeyê vegeftin û berdewamiyê bidin henaseyên wê.

Ez û dayika te çaverêne ku tu dilê me xweş bikî.

Ez tîm serê te

Kurdistan - Hewlêr
29/9/2005

Bibe aboneya/ê Peyama Kurd

Nav / Paşnav:

Navnîşan:

USA, Kanada û Austuraliya

6 mehan: 70, €

Salokê: 120, €

Almanya:

6 mehan: 50,00 €

Salokê: 70,00 €

Commerzbank Bonn

V. Efo/Peyama Kurd

Konto: 1007947

BLZ: 38040007

Welatên Yekîtiya Ewropa

6 mehan: 60,00 €

Salokê: 90,00 €

Konto:

V. Efo/Peyama Kurd

IBAN: DE38 3804 0007 0100 7947 00

BIC: COBADEFFXXX

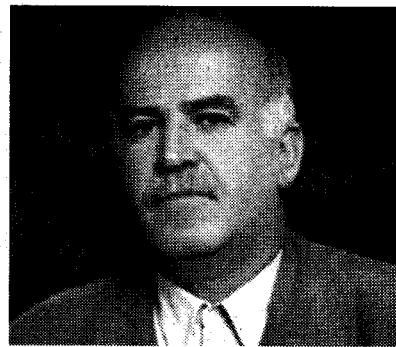
Ji bo welatên din tîkiliyê bi rojnameyê re deynin.

Peyama Kurd, Thomas-Mann-Str. 22, 53111 Bonn, Germany

Tel.: +49 (228) 18 00 654 - 18 00 655, Faks: +49 (228) 18 00 656

www.peyama-kurd.com, eMail: info@peyama-kurd.com

Sersaxî

Ismail Hakki-Mutevelizade

(1955 - 2005)

Me welatparêzekî hêja wendakir. Bila serê malbata wî, heval, dost û serê gelê Kurd saxbe.

Peyama Kurd

Remildank

Jinekolog, mîrekolog, dinckolog, Prof. Dr. Fatê Were Civatê

Xaltika Fatê, Tirkîyê û Ewropa li-hevkhatin, Abdullah Gul rabû govend girt û got

Şexbat

"delîlo, delîlo seyranê" û lotik dan xwe. Osman Baydemir ji ala Tirkan maçkir û got "wê govend ranabe, bile govend ranabe, xwelî li Kurdê xirab be, radîzê şiyar nabe" û zîtirik dan xwe. Ez dibînim tenê Komkar ji xew şiyarbûye, ew tenê çîye Brukselê û xwedî li mafê Kurdan derketiye. Ma gelo birastî Kurdên din razane û xwelî li serê xwe kirine? Tu dibê çî?

Cemşîdê Simbêlsor / Bruksel

Lao Cemşîdo, xwedê topek li te xisto, xelk û alemê dev ji rengê sor berdaye, ê te hî na tu simbêlê xwe sor boyax dikî hey malneket! Ez dibêjim tu simbêlê xwe şîr boyax bike belkî hema Kurd xwe bi simbêlê te bigrin û bi xêra simbêlê te xwelîyê li serê xwe nekin, ji xew şiyar bibin! Rast e, Evdilleh Gul govend girt, xwe dawşand û tir û fis kirin, bêhn bi ser ket. Osmankê me ji ala Tirko maçkir û xwe di nav rêxê de da. Lê ka qehreman û generalên me li ku bûn? Partiyên me yê go bi şev û roj li def û zîrnê dixin û xwe wek "dêwê heft serî" dibînin li ku bûn? Ma ez bêjim? Kuro lao di şer debûn di şer de! Di şerê internetê debûn, wextê wan tunebû herin Brukselê û bikin qarewar ha! Ma Bruksel ferz bû

yan şerê internetê, bêguman jibo wan şerê internetê ji Yekîtiya Ewropa ferztir bû qurban! İcar Cemşîdê Simbêlsîn, bi xwedê Komkarê sed-dused esker dabin dî xwe jî, dişa ciwamêran mîrani kiriye loo! Hema baş-xirab wan ji wek Kurdekanê din xwelî li serê xwe nekir û di internetê de bi "çavgirtinkê" neliztin ha! Ma ez çî bêjim lao, ezê tenê bêjim "Evdilleh Gul govend girt, Osmankê me kirz zirt, Kurd ketin internetê, Komkarê rê ji wan girt!"

Fatê xanim, birastî kêfa min pir ji rojnama we re tê û bi taybet ji wan çavên teyên beloq re. Min haziriya xwe dikir ku ez ji bêm di rojnamê de bixebitim, lê piştî min bihîst ku li rojnama we sabûn tune ye û xebatkarên wê jiber tunebûna sabûnê dev ji kar berdidin, êdî ez poşman bûm. Ji xwediyê rojnamê re bêje, heger sabûnê bikirin, ezê ji fedakariyê bikim û bêm di rojnamê de bixebitim. Lê nizanim gelo hûnê çend hezar Ewro meaş bidin min? Meraqa mekin, ez zêdeyî dehhezari naxwazim, ma ne baş e?

Eliweli Teyrik / Stenbûl

Lao Eliweliyo, qizulqurto, xuyaye tu dixwazî wek paşnavê xwe bilind bifirî û bê liser keda me deynî newlo! Te go kêfa te pir ji çavên min ên beloq re tî? Naloo! Ê kurê kerê, ma kêfa kê ji çavên min re nayê hêê! Ma van çavan mala kê xiranekir loo! Ji Hemîd Efendî bigre heta bi Bush, Schroder, Blair û Bin Ladin, hema ez

di nav telefon û faksan de hiştîme. Yek dibê "ezê jina xwe berdim û te bikim" û ê din dibê "dev ji wî bênamûsî berde, ezê qesra spî liser te tapo bikim!" Jixwe Bin Ladin dibêje "wellehlezim ene hibek, ezê buhuştê binim ber lingên te", lê bawerke ez qebûl nakim ha! Te go tu sabûn û dehhezari Ewro meaş dixwazî? Wîîî, kuro ma ev jî tişteke oxlim! IMF û Banka Dinyayê em di nav peran de hiştîne ehmeqo, hingî pere zêdene em nema zanin bê emê çilo sabûnê ji rojnamê re bikirin ha! Nivê hatina petrola Kerkûkê ji me re ye, qesra spî her-meh ji meaşê Monika Lewinski behşişê dida me, Qral Fehid her mehê bidonek petrol dişîne rojnamê, welhasil, alt-karî tî û hey tî! De ka tu were tekeve nav vê teqanê, bi serê te emê sabûnê jî, şampûnê jî, kapiçîno jî û dehhezari jî tîxin te!

fate@peyama-kurd.com

Pêkenok

Evdî ji sê keçan hez dike, hersê jî dostikên Evdî ne. Yek Doktor, yek Sekreter û yek ji Mamoste ye. Lê Evdî biryarê dida ku bi ya Mamoste re bize-wice. Hevalên wî jê dipirsin:

-Kuro çîma ya Mamoste malneket? Evdî dibê:

-A Doktor wê herroj bêje "İro here sibê were". A sekreter jî herkes destê xwe li dîvê wê dixê. Lê ya Mamoste wê bêje "de ka em dubare bikin, de ka dişa bike!"

Beran (21.03-20.04)

Mizginiyên dibxweşiyê hene, haya we ji we hebe, bila dijminên we pê nehîsin, hesûdî nebaş e

Gamês (21.04-20.05)

Bawermendî hîmê serketinê ye, destê xwe bidin e malbata xwe û ji hevre bi tifaq bin.

Cewî (21.05-21.06)

Hûn dilîng in û rojên nexweş derbas dikin, lê ronahî li pey tarî ye, rojên xweş û ronak ne dîr in

Kevjal (22.06-22.07)

Xwe ji qehr û xezabê biparêzin, neyên listika fitne û fesadan, bi aqilmendî tevgerê bikin.

Şer (23.07-22.08)

Rojek tenha ye, zêde tîşt naqewimîn. Tenhayî ji bo te baş e. Ne-keve nav xeyalên kûr.

Simbil (23.08-22.09)

Cudabûnê nexin navbera xwe û hezkiriyê/ya xwe, şirkatiya hevbeş xweş e, hevdî bigrin.

Mêzên (23.09-22.10)

Rewşa aborî ne baş e, ji her bûyerê re amadebin, tîbikoşin û liberxwe bidin.

Dûpisk (23.10-21.11)

Kar û barê we baş dimeşe, wê rewşê bidomînin û tîkiliyên xwe bi derûdora xwe re xurttir bikin.

Kevan (22.11-21.12)

Jiyana we baş dimeşe, xêrnex-waz hene. lê guh nedin wan û bi aramî liberxwe bidin.

Kovî (22.12-19.01)

Wê jiyana we hinekî bê guhertin, hinekî pîrsgirek hene lê hûnê zora wan bibin û dilfîre bibin.

Satil (20.01-18.02)

Pêşeroja we vekirîye, hevîyên mezin hene, hevî berxwedan e û bê hevî nemînin.

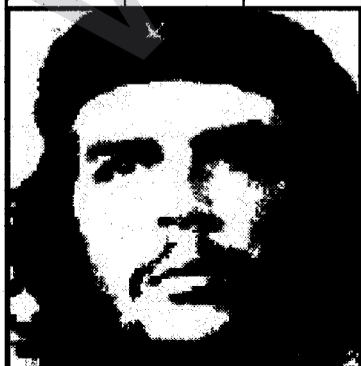

Masî (19.02-20.03)

Rêwitiyek dîr û dirêj heye, bi xêr û bîr e, lê berî hûn derkevin rê baş sazkar bin.

Çengelpirs

Felaket, malxirabûn	çêkirin, afirandin	Henek, laqirdî	Huner, pîşe	Memik, çîçik	Tekoşerê li wêne	Êşkence, cefa	Wêne, sûret
					Axa şil, çirav		
Heywanek			Tevlihev, nesafî				Xweda, îlah, reb
Pîrsgirek, problem				Kevnedewle-tek Kurd	Armanc, daxwaz		
			Kom, top, civandî	Kurtenivîsa akumulator		Bi Swêdî hejmara yek	
Navekî jinan	Nîşana serxwebûnê	Heywanek koxê Tûj, har, hişk			Namûs, xîret		Fêkiyek
				Mîrat, pêmayî, serwet		Qena, jîbo Du tîpên „zer“	
Qapûtê jinan Bankirinek, ho			Edalet, heq Tîpa bîstem		Bandana Melê		
			Pê erd tî kolan	Bi Almanî pîrik, dapîr	Qad, meydan Çêbû, çiriya		
			Mêşek sor		Gotina qebûlnekirinê	Xwarina heywanan	Ki çî e, nehat, nayê
			Hawar, fwrîyad				Kurtegotina Emîna
			Qereker, vîn				
					Milletek Aryan		

Pêkenok

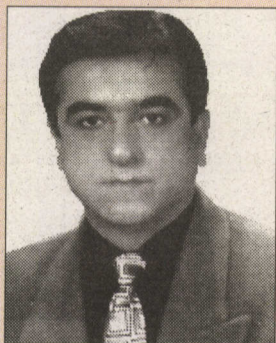
Evdî her êvar jî kar tî û bi halê westiyayî bela xwe li jina xwe dixê. Rojekê jina wî Eyşo jê re dibêje:

-Binere Evdî, wilo nabe, ez tamê jê nastînim. Jîbo ez tamê jê bistînim divê berê tu min hişyar bikî!

Aqînî rojê berî ku Evdî biçê kar ban jina xwe dike û dibêje:

-Binere Eyşokê, ezê îşev bêm û bazdim ser te haya te jê hebe, piştî nebeje ku min te hişyar nekiriye ha!

Di dîroka Kurdistanê de Cizîra Botan

Amadekar:
Mehmet Çetintaş

Agahîyek kurt

Cizîr Berî Zayînî di salên 4000î de bi navê Gerzûbakarta di bin desthilatdariya Gûtîyan debû. Sûra Cizîrê cara pêşîn di dema Gûtîyan de avabûye. Cizîr Berî Zayînî di 1894an de ketiye bin desthilatdariya dewleta Babilê. Babil 22 km dûrî Cizîrê ye. Cizîr Berî Zayînî di 1595an de ji desthilatdariya Babilê derbasî bin desthilatdariya Ereban bûye. Piştê Asûrî, Med, Pers, Sasanî, Artûkî, Eyyûbî, Abbasî, Selçûkî, Moxol û di 1627an de ji ketiye bin desthilatdariya dewleta Osmanî.

Begligên Cizîrê berê girêdayî begligên Diyarbekirê bûn, lê di sala 1841ê de bi Mûsilê ve hat girêdan. Piştî hatina îslamê ji Cizîrê re Cezîre, angû; nîvgirav hatiye gotin. Lê di dema komarê de navê wê bi guhertinek piçûk bûye Cizîr. Cizîra ku berê girêdayî bajarê Mêrdînê bû di 16.05.1990î de bi bajarê Şîrnexê ve hat girêdan.

Dîrok

Tê gotin ku Cizîrê ji alî Nûh Pêxember û kurên wî ve piştî tofanê hatiye avakirin. Dîroka wê digihê Berî Zayînî bi 4000 salan

û hetta Împaratoriya Gûtîyan. Gûtîyan împaratoriyeke berfireh lidarxistibûn û di nava vî împaratoriye de Cizîr, Dicle û Cûdî jî hebûn. Piştê Cizîr, ji Berî Zayînî bi 2000 û şûn de bi dorê ketiye bin desthilatdariya Babil, Asûrî, Med, Pers, Ereb, Selewkos, Sasanî û bi hatina îslamê re jî ketiye bin desthilatdariya Emewî û Abbasîyan. Cizîra ku piştî Selçûkîyan -1096- bi mir û şêxîti dihat îdare kirin, ji 1627an û pêde ketiye bin desthilatdariya Împaratoriya Osmanî.

Erdnîgarî

Cizîrê, li bakurê Kurdistanê girêdayî bajarê Şîrnexê û 45 km dûrî bajarê e. Li rojhilatê wê Silopî, li rojava Hezexê, li bakur Şîrnex, li bakurêrojava Sêrt-Erûh, li başûr jî sînorê rojavayê Kurdistanê heye. Bilindiya Cizîrê ji behrê 400 m. û firehiya erdê wê jî 460 km çarçiql e. Cizîrê li kêleka çemê Dicleyê ye û liser 15.000 (panzdeh hezar) donim erd hatiye avakirin. Li derûdora Cizîrê çiyayên mîna Çiyayê Cûdî (2089 metro bilind e), Qeredax, Çiyayê spî û gellekên din hene. Başûrê Cizîrê berî ye û erdnîgariya wê bi berî û zozanan xemilîye. Cizîrê havînê germ û ziwa û zivistanê jî hênîk û bi baran e. Yek ji herî germtirîn herêma Kurdistanê ye. Jiber germiya wê gîha û nebatên wê pir kêman.

Keleha Cizîrê

Keleha Cizîrê Berî Zayînî di sala 4000î de ji aliyê Gûtîyan ve di şiklê keştîyê (gemî) de hatiye lêkirin. Keleha ku ji sedema şer û pevçûnan jihevdeketibû di nava wextê de ji aliyê Asûrî, Babil û

Abbasîyan ve cardin hatiye tamîr kirin. Di kelehê de hemam, medrese, dadgeh, zîndan û teşkilatên din hebûn. Deriyê kelehê di dema Sasanîyan, Berî Zayînî di 241-246an de ji alî Erdeşîr Babekân ve hatiye çêkirin. Derî jî sê kevirên reş ên yekpare hatiye çêkirin û di qubbeya derî de kîtabeyek û wêneyên du şêran heye.

Zîndana Memê Alan

Zîndana ku Memê Alan têde maye hîna sipîsaxlem dimîne. Di nav kevirên zîndanê de risas hatiye helandin û wek xerçê hatiye bikaranîn. Serê wê di şiklê qubbê deye. Ji aliyê din avaniyek duqatî û dîrokî heye ku ji alî Asûrî, Sasanî û hikimdarên Ereban ve hatiye çêkirin û ev avanî di 1480î de ji aliyê Mîrê Cizîrê Mîr Tacdîn ve wek mal hatiye bikaranîn. Birca Belek yek ji navdarin avaniye ku di dîroka Kurdistanê de hatiye ser zimên. Birca Belek di 1596an de ji aliyê Mîrê Cizîrê Şeref Bin Muhammed Bin Xanabdal ve hatiye çêkirin. Birca Belek çarkoşeyî katiye çêkirin û rêzek dîwarê wê jî kevirên reş û rêzek jî ji kevirên spî hatiye lêkirin

Qijla Hemidî

Ev qijle di dema Abdulhemidê duyem de ji aliyê desthilatdarê Cizîrê Mustafa Paşa ve li başûrî kelehê hatiye çêkirin.

Mizgeft û mezelê Hz.Nûh

Tê gotin ku mizgefta ku mezelê (gora) Hz.Nûh têdeye berî îslamê wek dêr hatiye bikaranîn. Mizgeft û mezelê Hz.Nûh îro hatiye nûjenkirin û ji alî xelkê ve tê zîyaretkirin. Wekî din Ulucamiya Cizîrê heye ku ev mizgeft

Birca Belek

di 639an de ji dêrê wergêrandî mizgeftê bûye. Tirba mûcîdê navdar Îsmail Ebûl-Îz El-Cezîrî jî (1153-1233) di hêwana Mizgefta Nûh Pêxember deye

Medresa sor û tirba Şêx Ehm dê Cizîrî

Di sedsala 15. de ji aliyê begê Ezîzan ê Cizîrê Şerefê duyemîn ve hatiye çêkirin. Ev avaniya ku dirûvê mîmariya Selçûkîyan pêdikeve, jiber ku bi tûxlayên sor hatiye lêkirin jê re "medresa sor" hatiye gotin. Tirba helbestvanê navdar ê Kurd Şêx Ehmedê Cizîrî (1404-1479) jî li başûrê mescîdê ye.

Medresa Evdal û Mem û Zîn

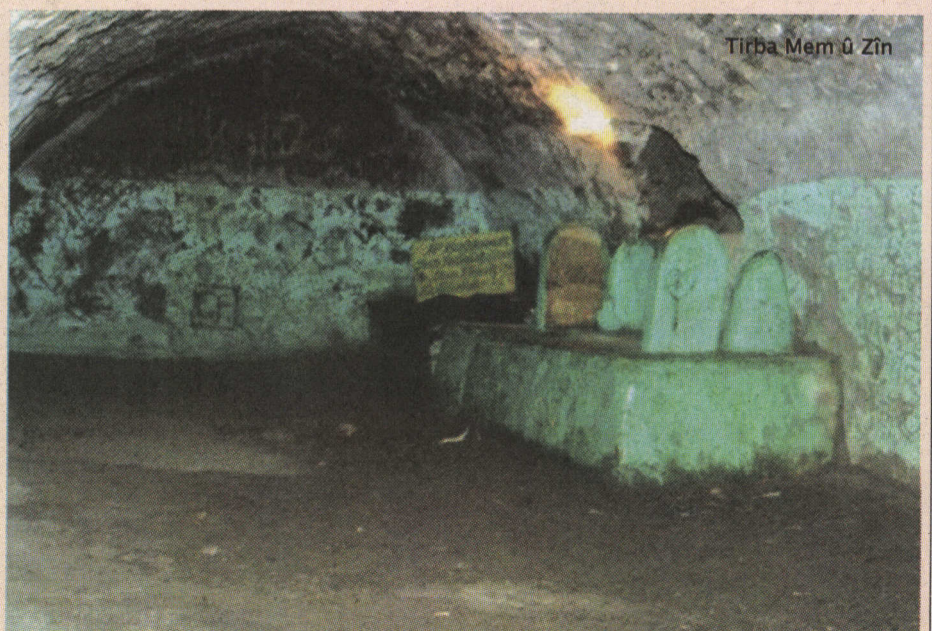
Medresa ku wek Mizgefta Mîr Evdal tê binavkirin, di 1437an de ji aliyê Begê Ezîzan ê Cizîrê Mîr Abdullah Bin Abdullah Bin Seyfettîn Botî ve hatiye çêkirin. Tirba Mem û Zînê û Bekoyê Ewan jî di qata binê wê mizgeftê dene.

Ev îna ku di navbera Mem û Zînê de hatiye jiyandin rastî salên 1450-1451ê tê. (Hicrî-654). Ev evîna navdar ji aliyê şair û nivîskarê nemir Ehmedê Xanê ve hatiye nivîsandin û bi xêra wî Kurd û dinya bi evîna Mem û Zînê hişyane.

Li derûdora Cizîrê hê gellek cîh û mekanên dîrokî hene. Cizîr di dîroka mirovatiyê û di dîroka Kurdan de çiyekî taybet digre. Di dîroka Cizîrê de gellek kevnepoşiyên împaratoriyan kevnare dixuyin û wek gellek bajar û nîvbajarokên Kurdistanê Cizîrê jî bîngehek ji bîngehên şaristaniya mirovatiyê ye. Heger rojek ji rojan Kurdistan rizgar û serbixwe bibe wê dîroka mirovatiyê (ji buhuştta ku di Tewratê de tê gotin û heta roja îro) jî nû ve bê nivîsandin û wê Cizîrê jî ji wê dîrokê re bibe ronahîyek.

Tirba Hz. Nûh

Tirba Mem û Zîn

Navenda Zelal

Liza GmbH
 Köpenicker Str.
 22-25
 D-10997 BERLIN
 Tel.: 030 390 380 30
 Fax: 030 390 380 84

Baiyên Zelal

AKCAN GmbH
 Hamburg
 Tel.: 040 723 402 96

AKCAN 2
 Bremen
 Tel.: 0421 691 96 78

CAN GETRÄNKE
 Essen
 Tel.: 0201 289 74 17-18

CAN GmbH 2
 Köln
 Tel.: 0221 37 79 408

ESD Softdrink GmbH
 Mannheim
 Tel.: 0621 318 76 70

LIZA GmbH
 Berlin
 Tel.: 030 61 62 98 11

TRINK-One
 Düsseldorf
 Tel.: 0211 15 79 881

TRINK-SEM
 Dortmund
 Tel.: 0231 981 86 23

Zelal

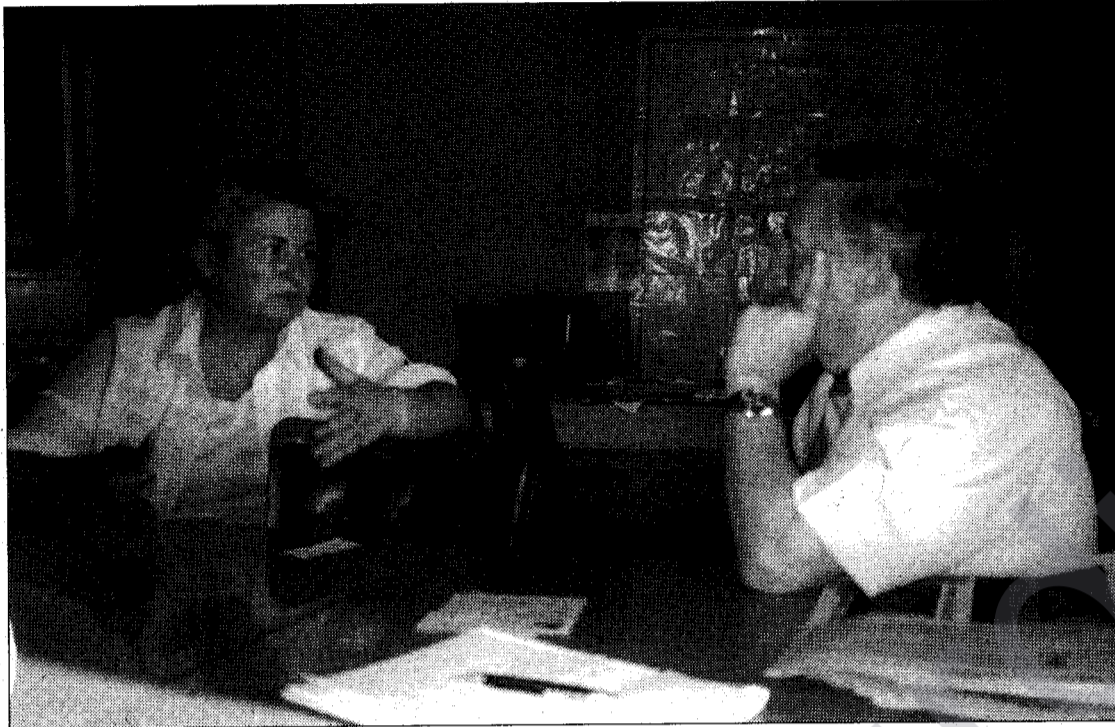
Bîranînek ji Ermenistanê -2-

Pîrkemal

Piştî em ji rojnama Riya Teze derketin, me xwest em hinekî li nav bajarê Êrîvanê bigerin. Êrîvan bajarekî xweş e, bi darûber e, şên e. Lê mixabin jiber ku di koncalê deye, bi toz û dûman e. Bi taybet dûmana mazota trimbêlan em gêj û serxweş dikirin. Mazot û benzîna van welatên paşdemayî wek a welatên Ewropî ne paqij e. Jiber wê ji bêhn û dûmana trimbêlan xweşiya bajêr diherimand. Ermenîstan welatekî feqîr e. Aboriya wê xirab e. Jiber vê ji li wê welatî, bi taybet li Ermenîstanê, em rastî gellek parsekan hatin ku destên xwe vedikirin û pere dixwestin. Tişteki balkêş ji ew bû, biser ku xelkê Ermenîstanê xelkek feqîr û jar bû ji, lê keç û jinên wan cilên modern li xwe dikirin û te digot qey em li bajarekî Ewropî ne. Piraniya jin û keçên ku me li Êrîvanê dîtî nîvtazî û zikberdayî bûn. Xuyaye ev ji taybetmendiyek welatên paşdemayî ye.

Tiştê ku li Êrîvanê ez matmayî û di bin bandora xwe de hiştîm bilindî û heybetiya Çiyayê Agirî bû. Min nizanîbû go Çiyayê Agirî hevqasî nêzikî Êrîvanê ye. Agirî pir nêzikî dixuya, bi heybet, bilind û serê herdu Agiriyên (Agirîya piçûk û a mezin) bi berfa spî xemilî bû. Birastî bi dîtina Çiyayê Agirî, bi bêhemdî axînekê xwe ji nav dil û cergê min berda. Bi dîtina Çiyayê Agirî yekser serhildana Îhsan Nûrî Paşa û hevalên wî hat ber çavê min û te digot qey "ez ji niha di nava wan şehîdan de", di nava şer deme. Min nizanîbû ne ez bigrîm û ne bikenim. Agirîya ku wextekî ala rengîn liser pêl dida û bûbû hêlîna şerkar û qehremanên Kurd, îro liber çavê min bû, wek 1929-31ê hîna ji xeyala pêldana ala rengîn liber çavê min diçû û dihat. Bêhemdî min çavê min tije hêsir bûn. Çiyayê Agirî, bi heybetiya xwe, bi melûlî li min temaşê dikir û weke ku bêje "tu dibînî ne, ez hîna bindestîm ha! Ka ala rengîn? Ka hûnê kengî heyfa Îhsan Nûrî Paşa bistînin? Ma hûn ji xwe fedî nakin?" û gellek gîlî û gazîndên din. Qederekê me herduwan li hev temaşê kir, herdu ji bi gîlî û gazî, bi stuxwarî, bi kul û keder...

Li gor ku ji me re hat gotin, berê li Ermenîstanê zêdeyî sedhezâr Kurd hebûn. Lê jiber helwesta dewletê ya li dijî Kurdan, Kurdên misilman bi temamî û gellek ji Kurdên Êzîdî ji dev ji Ermenîstanê berdane û koçber bûne. Niha halîhazîr li Ermenîstanê di navbera 20-30 hezar Kurdên Êzîdî mane. Ew ji di

Hranûş Xaratyan û Keremê Seyad

nava xwe de bûne du beş. Beşê mezin û piranî xwe wek Kurdên Êzîdî dibînin û diparêzin. Beşê duyem jî, ku tenê çend kes in û her ku diçe ji taqat dikevin û millet ji wan bidur dikevin, xwe tenê wek Êzîdî dibînin û dibêjin "em ne Kurd in". Ev beşê piçûk ji aliyê piraniya Kurdên Êzîdî yê li Ermenîstanê, Gurcîstanê û Rûsya ve wek "cehş" hatine binavkirin. Piraniya rewşenbîr û xelkê ku me dîtî û em bi wan re axivî digotin "çawa li Kurdistanê cehş û korcî -cerdevan-hene, ê me ji ev cehşên me ne". Dewleta Ermenîstanê jî rê û fersendê dide wan ku ew xwe wek "Êzîdî lê ne Kurd" binin zimên û ev derfet ji dibe yek ji sedema parçebûna Kurdan. Hetta di radyoya Êrîvanê de rojê nivseet weşan dane wan û ew ji bi wê weşanê propaganda "neKurd-bûnî" xwe dikin. Ewên ku wek "cehş" tî binavkirin Hesenê Mehmûd (spikerê radyoyê ye) û Ezîzê Emer e. Ev herdu kes bi dijarî li dijî Kurdayetiyê derdikevin û propaganda Êzîdîyê dikin. Herçiqasî Şêx Hesen jî berê bi wan re bû, lê hat gotin ku ew ji wan sarbûye. Evan herdu kesan mesele hevqasî bipêşdebirine ku ji xwe re alfabekek krîlî ji çêkirine, dixwazin dev ji zimanê Kurdî berdî û zimanekî nû jibo Êzîdîyan çêkin.

Liser vê pîrsgirêkê û kêmkirina weşana radyoya Êrîvanê beşê Kurdî, bi alîkariya Serkarê beşê Kurdî Keremê Seyad, em çûn şerdana Seroka Wezareta Çand û Kêmnateweweyên Ermenîstanê xanim Hranûş Xaratyan. Hranûş Xaratyan em bi dilgermî pêşewazî kirin. Xanimêk devlikên û xweşmirov bû. Me bi xanim Hranûş Xaratyan re liser kêmkirina weşana radyoya

Kurdî û liser pîrsgirêka "Kurd-Êzîdî"tiyê hinekî sohbetek piçûk kir. Wek tê zanîn radyoya Êrîvanê beşê Kurdî weşana wê ji seet û nivêkê daketiye nivseetê. Ev jî bi biryara dewletê çêbûye. Ji wê kêmkirine destûra weşana nivseetê dane kesên ku xwe wek "Êzîdî lê neKurd" binavdikin. Piştî spasî û xêrhatinê, liser pîrsa "gelo jibo çî wextê weşana beşê Kurdî hatiye kurtkirin, ma îmkana dirêjkirina wê tune?" Hranûş xanim got "wek hûn dizanin Ermenîstan di warê aborî de welatekî feqîr e, derfetên me yê aborî pîr kê in. Me ne

tenê wextê beşê Kurdî lê herweha wextê weşanên hemî minorîtan - kêmnatewan - kêmkirîye. Tu helwestek me ya neyînî li himber gelê Kurd tune. Fermo, heger hûn karibin radyoyê finansê bikin werin ne nivseetê lê seet û nivêkê-du seetan weşana xwe bikin. Em ne li dij in, lê wek min got derfetên me yê aborî dest nadin ku em wextê weşana radyoyên kêmnatewan dirêj bikin. Lê ez karîm bêjim ku ji destpêka sala 2007an û pêde nêta me heye em wextê radyoyên kêmnateweweyên li Ermenîstanê hinekî din dirêjtir bikin û bi vê re ji

Hranûş Xaratyan

nêta me heye em destûra weşanê bidin Asûriyan jî". Birastî ji me rewşa dewleta Ermenîstanê bi çavên xwe dît. Aboriya Ermenîstanê pîr xirab bû. Nişana vî tiştî ji avaniyên rojnama Riya Teze û Radyoya Êrîvanê bû. Hindurê avaniyan hilweşayî, textên binê erdê jihevdeketî û rîzyayî bûn. Herweha rewşa hindurê avaniya Wezareta Çand û Kêmnateweweyên Ermenîstanê jî ji ya Riya Teze û Radyoyê ne kêmtir bû. Piştî sohbetek kurt me mesele anî ser pîrsa Kurd û Êzîdîtiyê. Liser pîrsa "wek hûn jî dizanin, li Tirkiyê Ermeniyên ku bûne misilman hene. Niha hinek ji wan Ermeniyên ku bûne misilman bi xwe dihisin û dibêjin em Ermenî ne. Lê dewleta Tirk ji wan re dibêje na, hûn ne Ermenî ne, hûn Tirk in. Niha pîrsgirêkek wîlo di nav Kurdên Êzîdî de ji derketiyê û hinek ji wan dibêjin em ne Kurd in. Gelo di vir de dewleta Ermenîstanê rolekê dilîze yan na?" Xanim Hranûş devlike-niya xwe xiraneqir û bi awayekî maqûl û dîplomatîk bersiva me da û got "Bêguman tişteki wîlo mumkun nîne, dewleta me tucarî destê xwe nexistiye nava Kurdan û nebûye sedema nakokîyan. Min gellek caran gotiye Kurd û Êzîdî yek in, lê mixabin hinek derdikevin û dibêjin na em Êzîdî ne û ne Kurd in. Ev pîrsgirêkek nava we Kurdan bi xwe ye, divê hûn xwe bi xwe ve pîrsgirêka xwe çareser bikin, jiber vê em zêde nikatî tişteki bikin. Heger hinek rahînbêjin em Êzîdî ne û ne Kurd in, em wek dewlet mecbûrin xwedî li mafên wan ji derkevin. Jiber ku em xwe welatek demokrat dibînin, toleransa ku em nişanî hemî kêmnatewan didin jibo wan jî derbas dibe. Divê hûn pîrsgirêka xwe bi xwe çareser bikin". Xanim Hranûş xwe ji me û pîrsên me qet acîz nekir û tîm bi maqûlane û devlikên bersiva me da. Berî rabûnê me pîrsek din ji xanim Hranûş kir: "Tê gotin ku dewleta Tirkiyê jibo kurtkirin an jî girtina weşana radyoya beşê Kurdî zor û zixtê dide rayedarên Ermenîstanê, gelo ev rast e? Xanim Hranûş qet rûgeşiya xwe xiraneqir û got "ev nerast e, propaganda ye. Me ne tenê weşana Kurdî lê herweha weşana hemî kêmnateweweyên li Ermenîstanê kêmkirîye. Ev jî jiber kêmderetên aboriya me ye".

Me xatîrê xwe ji xanim Hranûş Xaratyan xwest û wê, ji dişa bi dilgermî em oxirandin. Ez, Derwêş Ferho, Rojan Hazîm û Keremê Seyad li taksîyekê, şîwar bûn û me berê xwe da Radyoya Êrîvanê, beşê Kurdî.

Serekwezira newî ê Almanya Angela Merkel a

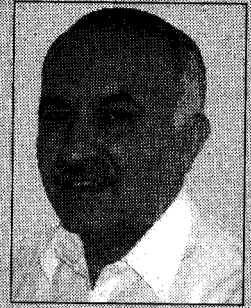
PK - Yew mudeyo ku bênatê Partiya Sosyal Demokrat (SPD) û partiyên Hıristiyan CSU/CDU semedî ruenayışî hukmata kombiyayış vira ziyayn. 10î Octobere de nê wîrd peran piye kerd û semedî ruenayışî hukmata dest bi xebat kerd. Goreyî ne piyaameyışî Angela Merkel bena serekwezîrî Almanya. Gerhard Schröder ke 7 serrî serekwezirtiyê Almanya kerd, serekwezirtiyê dewrî Angela Merkel kerd.

Yew mudeyo bênatê sereka CDU Angela Merkel serekî CSU Edmund Stoiber Serekwezîr Gerhard Schröder û serekî SPD Franz Müntefering de semedî ruenayışî hukmata bazarê vira ziyayn. Penî

de înan o qede piyekerd ke Angela Merkel bibo serekwezîr, SPD 8 wezîran û CDU/CSU zi 6 wezîran bigero.

Vicnayıwî Almanya de Parlemeteri goreyî Partiyên ina bibî vila:

CDU/CSU: 225, SPD: 222, FDP: 61, Partiya Keskan: 51, Partiya Çep: 54

Selim Çürükkaya

O sey yew darê qebax bi, xo çot nêkerd

Wext ke ez pê hesiya ke İsmail Heqî diney xo bedelnaya, ez zaf qehraya.

Vist û heşt ser cuwa veri mi û ey ma piyerdayış kerd. O wext yew partiye ey bi. Na partî programî xo de îna nuştîb:

"Ey mirçikî keçelêkî (Kelaynak) ke hê Urfa de ê, wa hukmat nêverdo ocaxî înan kuar bo yanî kokî înan biyero"

Mi na yew ca de wendib û mi embazî İsmail ra vabi. İsmail pê hesiyab, o amebi vernî mi. Ma nêzdiye parkê Şalvar Mehmud de bi. Embazî mi zi piyer parq de rueniştê bi, înan de dawuncê bi.

La mi zûnên ke İsmail Heqî pê nêzûnên. Eye ra İsmail çend qêra mi ser, mi vengî xo nêkerd. Eg mi zi sey ey bikerdiyen, ma deyn yew bînan re.

Xo ra bênatê ma û partiye ey hol nêbi. O wext embazî mi ûmeyn, gulê naye İsmail a, o kıştiyen. Mi vengî xo nêkerd, Nail Ertugrul kot nêbuntê ma. Ey destî İsmail Heqî girot, o üçe ra berd.

Ez şîya park, embazî mi ewniyayî riy mi ra va:

Qey ti yers biy se biyo?"

Mi zi va:

Hal mesela îna wa, embazî mi zi yers biy va:

Qey to xeber ma nêda?

Mi va:

Taway nêbeno, ma bine minaqeşe kerd.

Yew na roj cuwa pey İsmail Heqî yeno park, embazî ma şinî ti ra vûnî:

İtiya re şue

O vûno:

Ez nêşina

Ma raştê vaci, o wext insan ma ra tersaynî, la İsmail Heqî nêtersayn.

Eye ra embazî ma da piyê, Şalvar Mehmud kard xo çiyê ra veceno.

O İsmail Heqî û yew embazî ey yo muhendîs kard keno.

Ez û İsmet Aydogdu ma veri qehweyî İslah de rueniştê bi, yew xort ûme, va:

Liya şima çi itiya niştê rue? Parqê şalvar de şar kal - kut yew bînan ard.

Ma vazdey şîy parq ke çew ûca de çiniyo. Ma şîy newexxane ke İsmail û embazî ey hê ûca de ê, la ê darbiceyî. Ma ca de yew ambulans peyda kerd, ma ê berdî Diyarbekîr. Humay kerd taway İsmail Heqî nêbi.

Bace ma tepişeyey, ma kottî hepîsxaneyî Diyarbekîr. Ma piya zulim diy, ma piya yew ca de verba dişmen vinert.

Ma zaf erey yew bîn fehm kerd, la ma tam yew bîn fehm kerd.

Qaymeqamî Dukan: Nê 2 serranî peyînan de 100 milyon Dolar semedî Qezaya Dukan abiriyayî

PK/Dukan - Qaymeqamî Dukan Xatun Munîre Ebûbekir kongreyî rojnamevanan de kar û çalakianî sazianî Hükmatî Heremî Kurdistan ser agahdarî da. Qaymeqam va ke ma nê seranî peyînan de heşt projeyî muhîm ardî ca û hama çend pirojeyî ma zi hê qonaxî qediyayî de yê.

Birêz Munîre Ebû Bekir va ke piyer piya nê 2 serranî peyînan de semedî nê projeyana 100 milyon Dolar pere xerc bû.

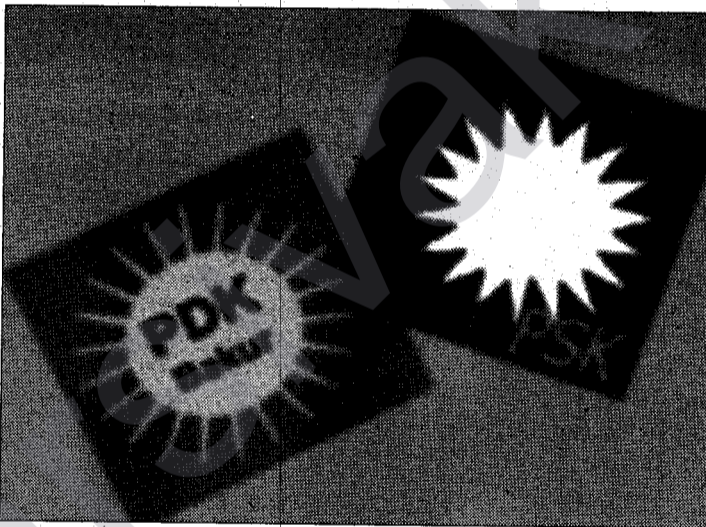
Darahenî de mektebî bê malimî

PK/Çolig - Malimî ke tayînî înan veciyayo dewanî Dara Henî Yenîsu, Doğanevler û Binekli heta nika qet destî ci desr nêkerdo.

Emser 3 malimanî ke cînî yî semdî nê hire dewana amebî tayîn kerdiş, la înan re 2 malim qet nêşî mektep, yew zi şîya dew, la cuwa pey poşman biya û tepeya agêraya. Dewê Doğanevler de 80, Binekli de 110, Yenîsu de 100 wendoxî estî. No hal de hendê 300 wendox biye wendîş mûneno

PSK û PDK-Bakur yew protokol viraşt ke piya kar bikerî

PK - PSK û PDK- Bakur hefte ku viyert qerar girot ke piya kar bikerî. Nê wîrd partiyên piya karkerdişî ser yew protokol îmza kerd.

PSK û PDK- Bakur no protokol de unî ziwan ke sey piyerê mîletan heqî mîletê kurd zi est ku erdî xo ser azad

û serbest biciwiyo.

PSK û PDK- Bakur no protokol de eşkira kenî ke ê teberî welat de, Ewropa de demû dezgeyanî sîvil-demokratîk de piya kar bikerî û welat de zi warê karî siyasî, kulturî û cematî de hêzî xo yew bikerî.

Persa yewbiyayışî her di hukümetanî Kurdistan de têna yew xal menda

PK - Goreyî agahdariye çimyanî nêzdî YNK û PDK nê kombiyayışanî peyînan de her di perî semedî ruenayışî hukmatî ortaxa tenê yew xal ser piyenêkerdo. Na zi meselaya mudetî serekwezirtiyê Kurdistanana Federe ya.

Her di peran zi piye kerd ke serekwezirtiyê heta vicnayışan bi dor destî partiyên de bo. Yanî eger serekwezirtiyê yew

mudet destî PDK de bo, yew mudeto bîn zi destî YNK de bo. La partiyên ser piyenêkerdo ke no mudet çiqas bo. PDK wazena ke no mudet 2 serrî bo, YNK zi wazena ku no mudet 1 serr bo.

Hanc her di partiyên piye kerd ke eger serekwezî yew partî re bo, gerekê serek parlemeto Partiya bîn ra bo.

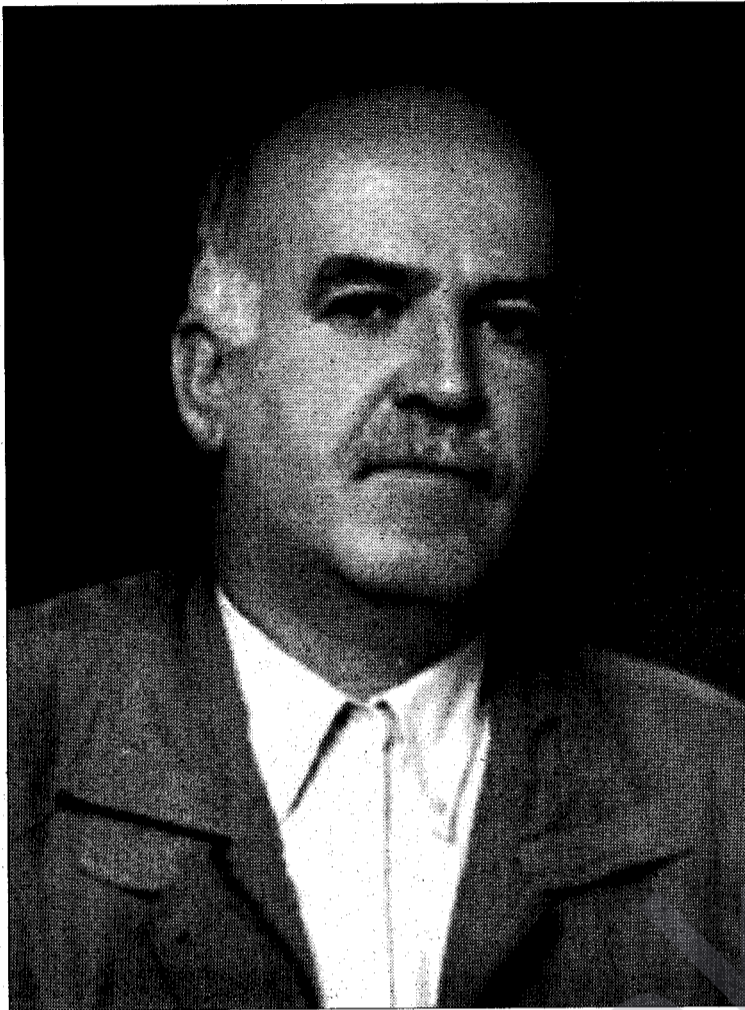
Asmênî Çolîg re yew astare amê war: Ismail Hakki Mutevelizade

Seyîdxan Kurij

Kî rašta vaco ez qet nefkî-riyabî ke ez yew roj derheqî rehmetî Ismail Hakki de nuştayo înayin binusî. Mi hama waştîyen ke ez ey vîni, ma yew bîni bisinasni. Çimkî mi o şexsî qet nêdî. Ez amnanî 2003 de şîya Çolîg. Mi waşt ke ez Kek Ismail hakki vîni. Dostî ma yo ortax Seîd Xoce telefonî ey kerd, la o Çolîg de nêbi. O rid ra ma nêşkayî yewbîn vîni. Hanc dezayî Kek Ismail kek Ismet no wisar amê Almanya. Ey va ke kek Ismail zi wazeno nêzdî ra biyero Almanya. Ez zaf şa biya ke ez ey bisinasnî, la çi gun eke nasîp nêbi.

Mi va ke ez kek Ismail sexsî nêsinasna, la ez giyabî ey zaf hol nas kena. Ismail Hakki şoreşger û welatperweranî serranî bênatê 1975-80 re yew bi. Cemaatanî sey cemaatî kurdistan de rolê şexsan zaf muhîm a. Çolîg o wext yew cawo qışqek bi, nîfûsî ey nêzdî 30.000 bi. Çolîgîyan piyerin yewbîn hol sinasnênî, no rid re îta de role şexsan hêna muhîm bi. Şarî kurd û xortan zaf ehemiyet dayn şexsiyetî şoreşgeran. Bi xebat û prestîjî çend kesanî sey Ismail Hakki, Zeki Adsiz, Idris Ekinci, Cihat Elçi, Ramazan Adiguzel û ey binan hereketa netewîya kurd Çolîg de bî vila û gird.

Ez o wext Xarpiyet de biya, la mi Çolîg nêzdî re teqîp kerdiyên. Egitê û camiyerdê Ismail Hakki piyerê Çebaxçor de bibî vila. Ma xortan çim de o yew serdar bi. Ankara Yukseliş de xoverdayiş Ismail Hakki verba faşîstan Çebaxçor de sey destan amênî

Ismail Hakki Mutevelizade 1952 - 2005

qisêkerdiş. Ameni vatiş ke wext ke o şinî ADMMA- Yukseliş faşîst piyer remayn, xo kerdiyên qulikan. Embazî ey Yusuf Andiç û Y.Ziya Topal zi tesdik kenî ke bi sayê cesaret û egidê Ismail Hakki o wext şoreşgeran Yukseliş girot xo dest.

Ismail Hakki Çolîg de temsilkaranî DDKD- Devrimci Demokratan re yew bi. O wext (verî cuntaya 12 elûl 1980) piyerê kur-

diştan de zaf parti, rexistin û komel bî. Benatê welatperweran de her tim mînaqêşeyî îdeolojik bi. La nê mînaqêşê medenî bî û her rexistin waştênî îna embazanî xo zêd kero. Per bîn ra zi bi faşîstan a yew koxeyo xidar bi. Faşîstan Çolîg hususî sey yew cawo stratejik vîcnabi û waştîyen Çolîg de hakim bi. Ismail Hakki hem koxeyî verba faşîstan de, hem zi mînaqêşayanî bênatê rexistin de

zaf aktif bi. Piyer Çolîgîyan ey re heskerdiyên û o hesibnayn. Yew ray parkê Şalvar de Apociyan eriş berd Ismail Hakki ser, la piyerê Çolîgan paştê ey girot, verba Apociyan veciyay. O wext Çolîg de parkê Şalvar sey yew platformî siyasî bî.

Goreyî vateyî embazanî Ismail Hakki ey cuntayî 1980 ya pey hepisxanê Diyarbekir de zi zaf hol xo verda û bi cesurê xo, bi sabî^ri xo, bi şexsiyetî xo myanî hepsiyan de amênî heskerdiş.

Bi kilmkî Heyatî Ismail Hakki

Ismail Hakki Mutevelizade 1952 de Çolîg de amê dinya. O lacî Evdilhahab Muteliyûn bi. Keyê Muteliyûn yew keyeo xanedan o. Wextî Osmanîyan de idarê Çolîg destî Muteliyûn de bi. Wext ke 1923 de semedî xelaskerdiwî kurdistan partiya "AZADÎ" niyay rue, mesûlî Azdaî ê Çolîg keye muteliyûn ra Tayyib Ali bi.

Isamil hakki lise zi Çolîg de qedna û cuwa pey şî Ankara ADMMA- Yukseliş de wend. O wext ke ankara de bi, hêver yew mudayo kilm komelê wendoxan ADYÖD de ca girot û Abdulah Ocalan û embazanî ey ya kar kerd, la cuwa pey înan abirya. Ismail Hakki Ankara DDKD de zaf aktif kar kerd, heta idareciyê na komel kerd. Ey ADMMA ra sey muhendisî makina qedna û amê Çolîg de Bayindirlik de xebitiya.

Goreyî agahdariye Ebukat Osman Aydın Ismail Hakki 1976 de bi endamî Partiya Karkerên Kurdistan (PKK- KIP). La na parti ne partiya Abdulah Ocalan'a, na parti embazanî

Dr.Şivan naybî rue. Ey myanî şar de sey DDKD - Devrimci Demokratlar ameni sinasnayiş. Ey heta darbeyî 12 elul 1980 KÎP de aktif xebatê siyasî kerd û merkez komiteyî na parti de cagirot.

Ismail Hakki 1982 de tepişîya û mehkemayî eskeriya de amê mahkimakerdiş. Ey endambiyayişî komite merkezî ê KÎP re 15 serr ceza girot û hende 8 serrî hepisxaneyî Diyarbekir de mend. O wext ke verradiya dewlet piyerê heqanî ey dest ra girotib. O zi zi mecbur mend dest bi mtehîte kerd.

Ismail Hakki Çolîg de zaf ray geriya bindêst û emniyetî Çolîg de ifadeyî ey geriya. O 1995 de hêna tepişîya û hende 5 aşm Hepisxaneyanî Çolîg û Muş de mend.

Ismail Hakki çiray fek welatperiyê ra verranida, ey bênatê serranî 2000 -2002 de platformanî kurd de ca girot. İnan yew komisyon semedî ruenayişî yew partiya kurd niyabî rue. Ismail Hakki zi myanî nê komisyon de ca girot. Bi xebatê nê komisyonan partiya HAK-PAR niyay rue. Ismail Hakki idarê HAK-PAR de ca nêgirot, la sey dostî HAK-PAR mend û piyerê kombiyayişanî HAK-PAR de ca girot.

Welatparezî kurd Ismail Hakki Mutevelizade 05.10.2005 de Ankara de newêşxaneyî İbnî Sina de kanseri Pankreas re merd. Cenzay Ismail Hakki 06.10.2005 de Çolîg -Duzagax de defa bî. Her cayî kurdistan re welatparezî amê defa kerdişî Ismail Hakki de hedre bî.

Oxir bo torinî Tayyib Ali, Egit û camiyerdî Çolîg Ismail Hakki

Niviskarî Arminî Hrant Dink 6 aşm ceza girot

PK/Istanbul - Niviskar û rojnamewan edîtorî rojnameyî Agos Hrant Dink yew nuştayî xo re 6 aşm ceza girot.

Hrant Dink 13 sibat 2004 de rojnameyî Agos de Arminiyan ser yew nuşte nuştib. Dadigehe ceza ê Asliyeyê 2. 7î Octobre de semedî no nuştayî ey 6 aşm ceza da Hrant Dink. Dadigehe îddîa kena ke Hrant Dink no nuştayî xo de hekarî kerd tirkan.

Rojnamewanî ke sinoran nêsinasnenî(RSF) û zafî rexistinanî sîvîl no qerar protesto kerd. 11î aşm de sheet 12:00 de yew grubê roşnîvan ke myanî înan de rojnamewan, nuştax, hunermend û temsilkarî rexistinanî meslekî bî, rojnameyî Agos ziyaret kerd. Editorî Agos Hrant Dink heta verî berî tebêr şî vera memanan.

Şarî Kaniya Reş hama ho çadiran de yo

PK/Çolig - Kaniya Reş de banlerzî 12 - 14 edar ra nat şar hama zi ho çadiran de ciwiyeno.

Kaniya Reş de banlerzî 14 edara pey panc na ray banlerzî pîl bî. Dewlet 5 ray hesar tespît kerd. Penî de hûmarî bananî hesarinan 2300 re ame gina 580 re. warî Kaniya reş û muhtaran îtiraz kerd. Emser bi tespît kerdiwî hesara viyert. No rid ra zi banî xirabê nêviraziyayî. Kaniya Reş de serd dest ci kerd, la no serd de şar mecbûr ho xadiran de ciwiyeno.

له نه رشيقي هونەرمندانې کوردستانهوه

لهدوب و هونەر

هونەرمندي شپوهکار نيسماعيل خميات

تامنن دمروات و تابلوکلنيس دمينه جرابي روژي...

بالدکلن کوچيان کرد. دهم و چاوبان پوون به هومرچي تابلوکلن نيسماعيل خميات.

که م قوتاي هيه به وانکلان مازستاني هونرمندئې کورد نيسماعيل خمياتا تپيکي تهرويت و خويان به قوتاي هونرمندان له کل نه وه که تهرومازستاني، يان وزيرون، يان کلرون، يان بازگان و کريکل، ژوردي تر پيشمرگه چا و خويه سازدمکلن پوون و هنر لهسور خو چاپيش شهيد پوون، هونريک توش له کورميانه وه برون بيانکلان کورچان کردو نهکلرانه وه، له هنر قوتخانه بهک و گله ريبک، کورميکل مژوروهري و پاکاري روژگان به جن ماوه.

داهيانکلانې بهريز خميات واي له کوردستان کرد که سهرچاربهک دروست يکل به لويشاني مارچرخني هونرو کورکلنريهکلانې هونروي شپوهکلري کوردي، کلر مژورف چاويک به لابهړکلانې هونرمندان پگرت له راستيا ژور ودرچرخانن و تابلوکلنري و کورکلانې ته هونرمندانه دهينيت... هنر له ريڼايي تهکلندي و رياليستي پوه کل درهبرين خوازي و ميکلري تارچاويکلان و ورد بيرونهوه له هچما خوازي و شمورپاليزم کل شموزي تجرپيت وهلمخلخان بهرو شموزي جياچاگان و هاردهم شموزي لويشاني هونروي ريکلنري ماشوره وزيرون بهرو تاجي هنر له هونرو و قورلوبهوه بهرو تاجي هنر له هونره شپوهکلريه که هونري شمورريگ هيه يکل لوي کورتهوه. ژور دهم و چاوي جياچا ژور بالدهي سهر سين، هنر کلان بهروژوانه که چاپين هنر مرفلانه که بندي دهشتي

راهکلنئې هنر قوتخانه تايهتبهک هونرمند خميات دايموزانده و درست پوه به ريڼايي که کارکلانې له هچ کارکي تر کلان و ژور سرکلنوتوانه کاري به کردوه، کلکي خميات ژور تابلوي به برکي پرتوک وکلان و پرتويي کسايهتي کيشاره... هونرمندې چيکلې سهرهجي کسايهتي کوردي و تهروپيشه و پناههپيکي گورهني به هونروي شپوهکلري کوردي دامهوزانده، بيکلمان بهتاليفکردهوه و ساهانئېکلانې هونرمند ژور ريکلنې هونروي کوردي کورت کردوتهوه. نو ههکلانې هونرمند هنر هنر دهاي گهړانهوه له ولته بيکلرتوهکلانې نههرپيکا به فرمسا له شاري باريس

گرهسين، هزارهما نمونئي تارت ليني و سکلچ و شموزي تايهتي له ميتکلدا نيت و دمروات، پيشانکلانې خميات له بهغان سلطاني و کورکل و هونريز تا دموک و بهرو پارس و تهرويکا و يان و کورپا...هت. دروستکلني روژکلراني هونرمند خهپان. تامامههونوي هونرمند لهو روژوانې که توپ و تهپاره و تاسن جوکلراني ولايتکي لهکرد. من تهپا نهوشده دهولم درباره نم هم هونرمند شموزيم کورا سهرنيزمکلان پاسان لويه يکم، کلکيا هونرمند "خميات" ژور گورهتره لهم باسه کورته. بهلام نهوهي سهرهجنې من و هونرمندان و روژنيزان

مژورفي کورد رودي له ون پوون دمکرد گوندي کورد جابور دمکرد، پاشماوهي خهلوژدي هنر سموتايه تاکاي هنر تابلويانه که هونرمند به چاوکلني ورده کاربهوه کيشاويهتي، بويه رهش و سهي تابلوکلانې هونرمندي کورد نيسماعيل خميات هچ کات لهپاد و بهن چاواکلنئې.

له روژکلري شموزدا، نيسماعيل خميات پوونې و تابلوکلانې دمينه چرابيکي درهوشاره.

بالدهکلنئې تاک تاک له چوار چينه تابلوکلنينا پال دمکرد و نون و دموزن .. دميانهوي هونرمندې نيسماعيل خميات بهپهتنه تهرويي چاگان. ■■■

ژوبک له نور

نوستاره / چاوي فوئي / به مفشيت،
 کولهپايگ کلومي فوئي به مفشيت،
 کولله لوي فوئي به مفشيت،
 شوهارهنگ پروي فوئي به مفشيت،
 تريفه فهلدهي فوئي به مفشيت،
 هريشه دهنگي فوئي به مفشيت،
 داچواچ بهزاي فوئي به مفشيت،
 داههناز مصلح فوئي به مفشيت،
 من گيان و
 ژيان و
 باهوشي دلي فوه،
 به مفشيت.

٢٥٥٠/١٠/٨

به شيدما نينا مه

بو لوهه رهبري لپرا سلاح ره شيد
 اومه فکلنئې په شيدماييه،
 پانکلنريزهوه له هسئنه دهنگي،
 هنرکلر له نهوهو شئي ها بلنه،
 شوهوهي، پيکلردي دلي ته بشني،
 دهيو هونريستې وهما نونونده
 پهروي هستي توپ به پرونونده،
 دهيو له هروش نونونده لوډا
 بييم، سهرولک و سهر دانونده.
 دوهو کولرانه پراه يکت هونري،
 دوهو اهرهيه شنگه لکت نهري،
 دلت ههراوه به، له همله ه فوش به
 با نه شهبازيوت، نهواو شويت نهري.
 ٢٥٥٠/٩/١٩

ههراوه: فراوان.

٢٥٥٥ سههبر داسون

گوتنه کراس " ژاننامي خوي دهفوسې "
 روزمانفوسې تهلمني "گوتنه کراس" خاومي نوبلي تهدهي ١٩٩٩ ئيشا نوروکي نوروستي ژانناميکههتي که تايما بهتينا ياسي سالني لوپتي خوي دمکات له مثالبهوه تاسالي ١٩٥٩ راته تا نوروکلني دوي دموزوني رومانې تهپي تهنگ" که نيت ناري دمکرد و تاسرا کراس لهيامهوه و تي، نه نوروسته هلمنيا که له پاره نروسريگرهه نيت که ناري هني هملر نيت له چرکه سانهوه وکر نروسريکي سهرکرتو داسوالي

ژاننامي که له نيوان نورسند تا سني سواد لاپرهما دهيت له سانه وهني هملر ساني نورهوم چنگي جياييهوه سالي ١٩٢٩ راه دهستي دمکات که هنر دهه کراس تهمني روزانه سالان بوه و لهکل کوراني چنگي تهمني دمکات دهفوسه سالان که دهيو لويک له تهلماني تازيما پييا بهر به هر لهيون بهتندانهوه که ريکلنري لوانې هلمنيانه تابهشماريکي لههملر ساني چنگي رهه سرپازيکي که سوان لهو چنگي بهريشارکرا کراس لهشاري مانزيک لهياميکيووه راته شاري کلنسک- ي پولهمني ئيشا، نهپيش وکر تهلمانيهکلانې تر ناچاپيرو داي کوراني هائي جهنگ هنر شاره شارهکه خويه سهر پالنهيا. ■■■

نوستاره: شيدمايگ لهکل هونرمندهتد...

بهدهست بهتريت نهوهش به هلوکاري و پيشگيري حکومتي هنريه يکلگرتوي کوردستان به هونر و هونرمندانې کورد و زياتر ناسانکاري و ريڼايي کور به جيازي و لهبرچاگرکتي خدمت و کاري هونري باش و سوررکرتوه له بيروي تسکي پارتيهتي و خويي و دروستکلني يکيتي هونرمندانې پهکلرتوي کوردستان توات و تاماني تهتوهکهلمان دهيتيهدي، له بهريوني نهو تازاري و نيموکسايي که له ١٢ سالي رابردودا نوای راپهريتهمنهکلني بههاري سالي ١٩٩١ کلي کورد تاميک به

قيزاي تيران له ماوهي بهک ههفتهدا

نارانسې تورپستي NEW PLAN

تيمه تامادي خدمت کربي مارليطاني کوردي عيرلين

کوردستان له ريگاي تارانهوه

قيزاي تيران بو خيژاني پور له سن گهسي ١٢٠ / € / کهسي

بليت بو
 سه رتاسهري جيهان
 Germany
 53111 Bonn
 Thomae-Mann Str, 24
 گهشتي تورپستي بو
 سه رتاسهري جيهان
 Tel.: 0049 (228) 180 24 34
 Fax: 0049 (228) 180 24 38
 E-Mail: info@newplan-travel.de
 www.newplan-travel.de

تاران له ٣٢٠ €
 ههجي "عوره"

بجيت و بهروهريجهتي توريکي وفارسي وعهرهني بهرن.
به: هوا وهتلان بويهيامي کورده و هونرمندان هيه؟
 و: نوسايي بهريژانن دمکلم که له ريگايهکي نودوده وه هانوزن به بهسهکرکننههمنان و گياييني تار و چالاکيئېکلان به پيامي کورده، هنر پهيامي که بهراستي هملرکي پهيامي مژورفي کورده له تازارگه و لويه شوه به هونرمندان ملنم چند کاري جوان و بوخت پيشکش بکن نهوهنه ميلهتي کرد و هونرهکي بهرو پيش دهجي ■■■

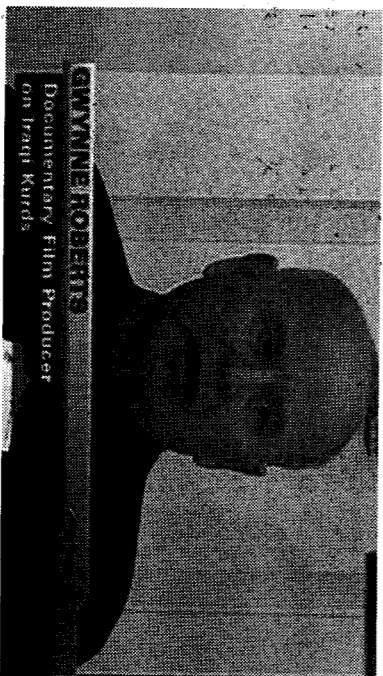
نهښامی هېږار دنه کانی نهلمانیا و کاربگری له سهر گورد

ناتسلا میگل په گورد لکه هیسته دایرژاردی نهلمانیا

بانگوازی روژانه وانی پارتی په گیتی کورد له دولتی نامه نیک هر مهلبهستراوه و سوریا، له بانگوازیکی روژانه وانییا دورره لراستی، بلکی ناورهککه خوی روژنی سوریا و لاکه واکرون و شیناندنی زاودوران و کسپیک دوست دریزی کریتی سهر له کوزانی بانگوازیکی لیزنه تانارویپیکار دلایت نامه تنها پلانیکه له لایون روژنه و نارژاوه بز لاکه وانی کورنی ثانی شم ماموستا په روژنه و، لیزه وانیته وک لیزنه تانارویپیک شکانیکی لاسر ماموستای ناربران له دانگا ژوماکروده که تانورنی یاسای پشوتوانی خوزمان بز ماموستا تانورنی دوویات دهکپنه و، ناروا له دهمه لاتنارانی سوریا دهکپن که شم قابله دایخت و وان لاوره مقلانکه بهیئت. ■■■

له نه لفریونی نهلمانیا، تانوانه کانی سه وادام بیننی

GWYNNE ROBERTS
Documentary Film Producer
on Iraqi Kurds

... "پیاره گم موسلمانیکه پاهند و خزانان بون، نه دخیو لاروه و نه جگره یی دهکپن، قهت لیان تورره نه دور و، به باشی هلسوگورتی لاکل خیزاننا مهکر". نامه وتی ژنیکی کورد بون که له کورنیکی سوریا روژنیکی لیتونه، ۲۲ سال لاسه و بهر میزوکانی سدهام له میزشیکی نامرزاناندا مهلبانکی تابه سهر ژورونکی قوشه په و تارکی و چند تارچه په کی نیکی و، کورنیته کورنی پیا و کور و میدمشالی بارانیکیان، نامه سه وادای ژوپه راستونیکه درتانه ای به سیسیکانی به غنا بون، که زیان له همدت هزاره ۸۰۰۰۰ مرژی یی تانان یی سهر و سپتر درنن. ■■■

له کل کورنی باشوردا مه ووه، و نویته رایه تی تانان له نهلمانیا مه به، دوی روختنی روژنی بهمن و بیننی روژی کورد له حکومتی عیزاندا، زور دوله ت که هر تالی کورنیان نه دور، کتته پیوشیکون و سهرانی کورستان کرد و بهیرسانی کورنیان ناروتی ولاته کانیان دهکرد. وک چین، کوریا ژاپون، روسیا و هرورمه شپانیا که پیشش پیش پیوهندی لاکل باشوروی کورستانا باش بون، بهم دراییش نهلمانیا به کورنه و کورنیکی هتکارویکی پورنیه تی تا. نهلمانیا لایکی پیشه سازی کرکه و وک هر ده لایکی بیکه بیکه به دوی به روژنه وندی خریا دهکپرت . پیشینی دهکپرت که له سایه حکومتی داناروی میزوکا، پیوهندی سیاسی و تانورنی تیران هر نیی کورستان و نهلمانیا به میز بینت، چی تانانیه که روژنیکی بهرچاپیش که به زیانتر له ۱۰۰۰۰۰ مهرونده دهکپرت، له کورنی باشور له نهلمانیا دهوژن، بز کورستانیش بهشاری کورنیان کانی نهلمانیا له تانورنکروده و میانی سپوز و تکورولژی نهلمانیا کرکه، ثوری له حکومتی میگل له سیاسی دورمه و چاروران دهکپرت، به میز کن و بانتر کورنی پیوهندی کانی نهلمانیا و تانورنیکی که یی کومان کاربگری له سهر گه شمشین و پوره سندی تانورنی نهلمانیا دهیئت، کورنیس وک دوست و ما په پمانی نه آمریکا ده تانویت له و نه ده و، تیره لای پیوهندی خوی لاکل نهلمانیا بز شاپه منی به روژن، کورنی.

گانی کورده و کاروانه وری هیلژاردی میگل و پیوهندی په

هرچه نه نهلمانیا له رابردودا، خوی له پیشگیریکورنی گانی کورد به دور کر توره و، به روژنه وندی ولانکه لاکل به روژنه وندی شو ولاناندا کورچاره که کورستانیان به سوریا دایه کوراره، سهر وای بوری ژمانیه کی زور کورنی که زور پمان لایه لوانی پارتی کرکیاران کورستان بون و، زور جار خریوشانان و چالاکیه کانیان حکومتی نهلمانیا پیاز لاکل جوزه پیوهندیکی لوانی دهکرد، به لام جوزه پیوهندیکی لوانی

پیشیاز ه کانی عه ره بی سوننه قه پوول کران

پشداری کورنی له هیلژاردنکان هاندروکی کرک بیت، هیژاردن هیلژاردنی کورمه ای نیشتانی دانارون هاروسگی تینا بیت. هرورمه تیه له علوی سوزک و وزیرانی پیوشون له لایون خویوه کورنی: نیشتانی ثوره که ههمور عیزانیکان به یکهوه کورنیوه، هرورمه هورلی ایستی شیهه له پیتار شو رنکک و نیشتانیه پاز نختان. له لایون خویوه حاجم نهلمه سنی سوزکی کورمه ای نیشتانی عیزان له وتیه کورنیکی رنکک و نیشتانیه که پوز تیف و سف کور و هیوای خواست که ههمور لایه کان له پورشمه ریفرانندی دهستور که روژی شایه نه ختام دهسرت بهشاری بگریت، سوننه به تانامی نویاره نویاره ای عره نی نه آمریکا و بهریانیا و تانویه کورنیکان سپاروت به باران کاربگریان بوه هموار کورنی دهستور لاکل ایسته کانی کورمه ای نیشتانی عیزان کی هسته رنکک بون. ■■■

و ایستی کورستان قه پوول کرا، هرورمه به ریژ تالابانی کورنی: هیوان زره که شو دهستوره له لایون ههمورناره قه پوول بگریت و پاش ریفراندم بیته واری چییه کورن. هرورمه له لایون خویوه عیون لوزیز حکیم سوزکی ایستی شیهه کورنی: ایستی شیهه لاسر پورشمی په کورنی نیشتانی کار دکات، بویه شو هور لایون پاست کور که به چورنیکان له یک نژیک دکاتوره و نهمنش له پیتار به روژنه وندی گانی عیزان وگوشه گور کورنی تیرستانه، غازی پاره وری سوزک کورمه ای پیوشوی عیزان و کسپایتی عره نی سوننه کورنی: شم رنکک و نیشتانیه باشترین شته که یی کیشتورنن، پیم وانیه بیانویک له نارانا هیئت و به شیهه کی ته کتیف لاکل دهستور مامله بگریت، هرورمه یارور کورنی: رنکک و نیشتانیه همدنی مهسه ای بز کورمه ای نیشتانی دانارون چی میشوره و نهمنش بز ثوره تا

PNA - پاش چند روژ گنر کور کورنی، سه زانی سیاسی عیزان له سهر پشداری کورن له پورسه ریفراندم، شموز به ریژ جلال تالابانی سوزک کورمه ای عیزان و عیون لوزیز حکیم سوزکی نیشتانی شیهه و غازی پاره وری سوزک کورمه ای پیوشوی عیزان و حاجم تانامه سنی سوزکی کورمه ای نیشتانی عیزان له کورنیکی روژانه نیشتانی رایانگیان که له سهر ههموار کورنی دهستور رنکک بون که ناراکار بیه کانی عره نی سوننه چییه جن دکات، به کوریه وروالی نارانس کانی دهکپان، له سه وادای کورکه روژانه نیشتانیه کورمه ای به ریژ جلال تالابانی کورنی: شموز روژنیکی پیوشوی و نیشتانیه بز ثوری عیزانیکان، شو ناراکار بیه که عره نی سوننه بز ههموار کورنی دهستور پیشتانیان کورنی له لایون هر هر سی ایستی نیشتانی عیزان په کل تونر و هرورمه عیزانیه

Mueyed Êlîxanlî sikirtêrî giştî berey Turkmanî: hemû siyasetekanî berey Turkmanî le diji ezmûnî Kurdistane !

• Serok Barzanî hemîşe
wîstûyetî Turkman
xawenî maf û beşdarî
siyasî em wilate bin.
Laparey3

PEYAMÎ Kurd

Jimare 58 | Sallî 2 | 14.10.2005

Rojnameyekî heftaney gistiye

Peşniyarekanî Arabî sune qebûl kiran!

Laparey 2

لوقمان بەرزنجی

نایا دەستوری ئیستای
عیراق چەند لە
بەرژەوهەندی کوردە

لاپەرە ۲

پروژهی پەرلهمانی لاوان له
بەردەم خۆیندنهوهکاندا..

لاپەرە ۴

ئیسماعیل تهنیا

بزووتنهوهی روۆشنبیری
و راکه‌یاندن له باشووری
کوردستاندا

لاپەرە ۶

له ئەرشیفی هونەرماندانی کوردستانهوه..

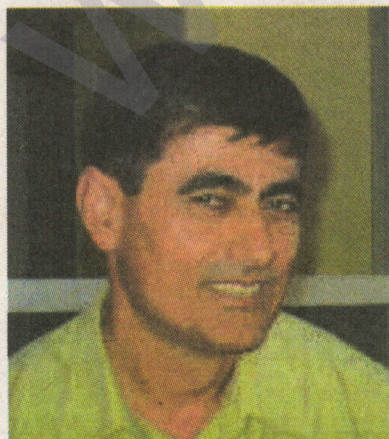
هونەرمانندی شیوه‌کار
ئیسماعیل خه‌یات

لاپەرە ۷

دیداریک له‌گه‌ڵ

هونەرمانند نامدار قهره‌داغی

لاپەرە ۵

■ Ancêla Mêrkel
yekem jine debête
rawejkarî Almanya

Laparey 2

Encamî helbijardnekanî Almanya û karîgerî le ser Kurd